

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO (AÑO) VIII. — ŠTEV. (NUM.) 153.
OKTOBER (OCTUBRE) 1940.

Mogočno se dvigni nam spev iz srca
Pozdrav Rešeniku, Vladarju sveta
Kristus kraljuj, Kristus zmaguj
V Hostiji Sveti nam gospoduj!

V mestu Santa Fe se vrši letos v oktobru velik euharističen kongres.

Okrog oltarja Najsvetejšega Zakramenta se bodo zbrali zastopniki cele Republike in vseh narodov v tej deželi, da ponove besede: "Gospod kam naj gremo od Tebe proč, ker edini Ti imaš besede večnega življenja".

Prazna je sreča, za katero lovi zbegano človeštvo. Le v večnih resnicah svete vere, ob tabernaklju in pri božji mizi najde zbegan zemljan pravo spoznanje o svojem življenju.

Tudi mi bomo v duhu navzoči. Nekateri naši rojaki pa bodo tudi osebno prisostvovali kot naši zastopniki.

Mesto Santa Fe je ena najstarejših evropskih naselbin v Argetini. Šteje že več kot 400 let zgodovine. Še danes je pomembno kot kulturno središče in kot glavno mesto province Santa Fe. Tudi je važno trgovsko mesto, čigar пристanišče je pa sedaj kaj mrtvo.

Naših ljudi tam ni veliko; morda jih bo kakih 50. Največ so si zgradili lastne domove v naselju "Los Hornos", kjer živi kakih 10 naših družin!

V zavodu "Imaculada Concepción" sta v šolah dva brata Glavič, vzorna dijaka, ki delata čast slovenskemu imenu ne le kot odlična gojenca, temveč tudi kot zvesta Slovenca, ki materine besede še nista nič pozabila, čeprav živita proč od slovenske besede.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63 - 6832

Kličič od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Uprava:

Paz Soldán 4924

Telefon 59 - 6413

Registro de Prop. Intelectual 81190

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

6. okt. maša na Paternalu za Alojzijo Pirih.

Molitve na Paternalu.

13. okt. maša na Avellanedi za Ivan Oslaj.

Molitve na Paternalu.

20. okt. maša na Paternalu za Franc Marušič.

Molitve na Avellanedi.

27. okt. Maša na Avellanedi za Ivana Balazic.

Shod v Novi Pompeji ob 16.30 uri.

1. nov. maša na Paternalu; ob 4 uri na Chacariti molitve za rajne.

V Novo Pompejo smo poromali vsako leto na zadnjo nedeljo rožnavenskega meseca oktobra. Tudi letos ste povabljeni vsi rojaki, da prihitite v kar najlepšem številu.

Spored shoda bo sledeči: najprej se izpostavi Najsvetejše, nato rožni venec in potem nagovor.

Po petih litanijah bomo pohitili v kapelico po svetih stopnicah, kjer bomo vsi skupno zapeli nekaj najlepših pesmic.

Na Akonkaguo napovedana slovesnost v prid Duhovnega Življenja, pri kateri bomo videli film o potu na Akonkaguo, se bo vršila 8. novembra v salonu San José, Azucenaga 164 z začetkom ob 4 uri.

V Filmu bomo videli tudi rajnega gospoda Jožeta, ki se je pridružil Linkovi ekspediciji. Videli ga bomo kako je zadnjič v svojem življenju imel sveto mašo v snežnih višinah, kako je plezal preko strmih sten na največjega Orjaka južne Amerike.

Gotovo boste vsi porabili izredno priliko, da vsaj na platno spet vidite nekaj veličastva gorskih orjakov, kateri nas bodo spomnili naših slovenskih planin.

Ker je čisti dobiček namenjen kritju potreb naše revije boste gotovo vsi bralci radi volje prihiteli in tudi druge pritegnili.

Poročili so se Zofija Bitežnik iz Grgarja in Turk Franc iz Toplice na Dolenjskem. Poroka je bila na Paternalu.

V Floresu sta bila poročena Pepca Matilda Boccon iz Črnič in Franc Platiše iz Cerknega.

V San Cristóbal: Antonija Čotar iz Dornberga je vzela Antona Rotar iz Kala na Krasu.

Krščenji so bili v Córdoba Elvira Josefa Gec; v Paraná Čela Marija Prinčič; v Villi Domingo Ivan Lešnjak.

PO ARGENTINI GOR IN DOL

Moj napovedani obisk rojakom v Rosario, Córdoba in Paraná se je izvršil natančno po napovedanem programu. Vreme mi je bilo ves čas naklonjeno. V Rosarioju sem se zadržal 16. sept. in obiskal rojake po Saladillo in Ludueñi. V soboto, 21. sept. je bila sveta maša, pri kateri so otroci in sestre tako lepo zapele, da je bilo do solz ganljivo. Škoda, da ni bilo zraven tistih, katerim je pesem najbolj veljala: "Večni Bog se nas usmili, spreobrne nam srce, da bi zvesto Ti služili, zalovali za dolge". V soboto sem obiskal rojake po "Selu sladkosti".

V Córdoba sem se zamudil dva dni. Obiskal sem rojake tudi v Altí Graciji in Río Ceballos, stopil tudi v Malagüño. Obiskal sem skoro vse rojake in tudi krstil Gecovim hčerko.

19. sept. sem potoval z mikroombusom skozi San Francisco v Santa Fe, kjer me je že čakalo naročilo Lojzeta Pertouta, ki me je povabil na kosilo v "Los Hornos". Tamkaj sem našel več slovenskih družin. Obiskal sem tudi dva brata Glaviča, ki študirata v jezuitskem zavodu. Na moč sta bila vesela mojega obiska.

Že isti večer sem odpotoval v Paraná, kjer sem bil takoj spet med našimi ljudmi. 20. sept. je bila dosti lepo obiskana sveta maša pri svetem Mihelu; krstili smo tudi Prinčičevim hčerko Čelo Marijo, kateri sta bila za botre Atilio Srebrnič z ženo, ki je sestra vojaškega kaplana Štefana Jakina v Mendoza.

Naj se prav posebno toplo zahvalim sestrični Kristini v Rosarioju, ki mi je dala gostoljubno streho, gospodu konzulu Rubiši, ki me je vozil okrog, bratranecu Janezu ter Metodu in rojaku Jožetu Čuku, ki sta mi bila spremljevalca na mojem potu po Rosarijskih naseljih.

V Córdoba gre moja zahvala zlasti prijatelju Francetu Bartolu, ki mi je s svojim avtom pomogel, da sem obiskal vse rojake in obenem tudi videl marsikaj lepega v okolici. Bil sem tudi njegov gost.

V Paraná sem dolžan posebno zahvalo Persogliem, ki so mi dali sobo in spremstvo in Orlandu Velikonja, za prijazno vodstvo pri obiskih. Hvaležen sem tudi g. konzulu Maraguniču, ki mi je dal na razpologo avto, da sem mogel obiskati vse rojake in tudi storiti mal izlet v okolice.

Vsem rojakom pa naj izrečem zahvalo za ljubeznjiv sprejem, ki sem ga bil povsod deležen in gostoljubno postrežbo, da sem se na dolgem potu počutil kakor doma. Zahvalo pa tudi za naročnino "Duhovnega življenja" in za podporo, ki so jo mnogi tudi dali v kritje stroškov potovanja.

Prav vesel in zadovoljen s potovanjem sem se 22. sept. vrnil ob 6 uri zjutraj zdrav z 6 dnevnega potovanja.

Janez Hladnik

Srebrnomašnik A. Gabrovšek. V Rojanu, v tržaškem delavskem in "mandrijskem" okraju je zapel 29. junija glorio za petindvajseto obletnico g. Andrej Gabrovšek. O "gospodu voditelju", kakor ga splošno nazivajo dekleta močne Marijine družbe in o "prijatelju Drejeu", kot mu pravijo tovariši, bi se dalo marsikaj zapisati. Rojen je bil na kranjski strani v Rovtah. Pa ga je že nekaj vleklo na južno plat. Prav kakor bi se bila domonila z bratom g. Francetom, bivšim poslancem in občeznanim zadružnikom. Eden na delo na sever, Andrej na jug. Po končanih študijah v goriški bogoslovnici je skoraj med grmenjem topov l. 1915. zapel novo mašo na Dolenjskem. — Čudno, srebrna maša zopet v podobnih okoliščinah.

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay: Avda. de Mayo 1370, III. nadstr., 7.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: David Doktorič, Florida 1394, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih žolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Slovenska žola na Paternalu: Paz Soldán 4924, Buenos Aires. Telef. 59—6413.

Zavetišče Lípa: Villa Madero F.C.G.B.A. "Slovenska Krajina": Almaguero 258. Avellaneda.

P. Gabriel Arko, San Martín 160, José Ingenieros.

Dr. Koloman Kisilak, Cotelengo, Claypole, F.C.S.

Najprej je služboval v Hrušici, od ondi je bil poslan za upravitelja v Podgrad. Tu ni ostal dolgo. Prišel je v Trst, v Rojan, odkoder ga ne bodo ne predstojniki ne verniki radi pustili proč.

Gospod Andrej je že v Istri pokazal svoje delo ne samo kot preudaren dušni pastir, marveč tudi kot zmožen razdrugar. Njegova mirna beseda in jasni razmislek se je pa uveljavil posebno na sedanjem službenem mestu. Kdor ve, kaj se pravi pastirovati v modernem velemestu med različnimi ljudmi, ta zna oceniti take trude in boje. Jubilant je krepko zgrabil posebno pri ženski mladeži. Zato so pa gospodične, dosti je že med njimi odličnih gospá, globoko hvaležne "gospodu voditelju".

Tudi kot časnikar se je uveljavil gospod Andrej. Tako klenih in v ljudskem, krepkem jeziku pisanih člankov je tržaška okolica malokdaj prej in pozneje brala, kakor v "Malem listu".

Pa velika pisarna, nauk, obiski kruha in sveta potrebnih v njegovi vegasti sobici tam vrhu temnih stopnic!! In še to in o, kar ve le prizadeti in Bog, saj gospod Andrej v svoji ponižnosti itak vse najraje pozabi. Zato ni čuda, da ga vsi župljani brez razlike spoštujejo in cenijo, kar je tudi tržaški "Piccolo" poudaril.

Tudi mi se čestitkam pridružujemo z željo, naj ga Bog ohrani tja do zlate in lišerne maše!

Z doma smo zvedili, da so zatisnili oči k večnomi spanji Balazic Jožef v 75 let starosti v Hotize. Pokojnik zapušča ženino in dva sina, eden v Nort Ameriki, eden pa tu v Argentini. Šteromi želejmo naše iskreno sožalje. Pokojnomi pa naj bo lahka domača zemlja. Naj počiva v miri božjem!

✠ V Filovcih v Prekmurju je zatisnil trudne oči 75 letni

IVAN OSLAJ.

Rajni je bil obče spoštovan mož. 28. maja so mu zapeli zvonovi zadnjo pesem. Za njim žaluje doma en sin in žena, tukaj pa en sin in ena hčer.

Naj v miru počiva!

Slovenska Akademija umetnosti in znanosti

je imela 6. julija slavnostni občni zbor, na katerem so bili pridruženi tej najodličnejši slovenski ustanovi spet nekateri novi člani.

Najprej je predsednik dr. Rajko Nahtigal podal poročilo o delovanju akademije, ki je v prvih treh letih obstoja pokazala prav velike uspehe.

Osnovna zadeva Akademije je bila nastanitev pod primerno streho. Akademija je najela delavne prostore Kmetijske družbe na Novem trgu, ki je za začetek nudila zadosten prostor. Tamkaj imajo sedaj že lastno knjižnico slovenske književnosti, ki šteje že 6000 zvezkov, deloma iz zapuščine prof. Adolfa Dobide, deloma pa s podporo banovine in mestne občine.

Akademija je izdala že tudi več znanstvenih publikacij, prepomembnih za slovensko kulturo. Stopila je tudi že v stik s predstavnicami drugih narodov in tako vrši v ravni črti nalogo, katera ji pristoja.

Za akademike so bili sprejeti sledeči slovenski odličniki:

KOT REDNI ČLANI:

Franc Stele, umetnosti zgodovinar in univ. profesor, dolgoletni konservator, tajnik PEN-kluba, edini jugoslovanski član Stalne mednarodne komisije za umetnostno zgodovino, dolgoletni urednik "Doma in sveta", "Kronike" itd., neumorni pisatelj zgodovinskih umetnostnih razprav ter raziskovalec slovenske gotike in baroka itd. Rojen 1. 1886 v Tunjicah pri Kamniku.

Anton Lajovic, sodnik Stola Šedmorice, skladatelj, predstavnik slovenske impresionistične glasbe, skladatelj neštetihih samospevov ter tudi večjih kantat, klavirskih del in veličastnih simfonij, kakor je Psalm 41 in 42. Je tudi publicist. Rojen v Vačah leta 1878.

Milan Škerlj, pravnik, univ. profesor, neumorni delavec v pravnih zakonodajnih komisijah, strokovnjak za trgovsko, menično in prometno pravo, pisec strokovnih knjig iz trgovskega in meničnega prava, sotrudnik svetovnih pravnih revij. Rojen v Ljubljani l. 1875.

Maks Samec, univ. profesor, bivši rektor, svetovno znani kemik, strokovnjak za škrob, priznana kapaciteta v kemičnih krogih, iz katerih je dobil povabila v vsa večja svetovna mesta, tudi v Ameriko in na Japonsko. Pisec mnogih študij ter vodja kemičnega inštituta v Ljubljani. Rojen je bil v Kamniku l. 1881.

Milan Vidmar, univ. profesor, strojni inženir, bivši rektor univerze in znani svetovni šahovski mojster. V svetu se ni proslavil samo s šahom, temveč tudi s svojimi knjigami, zlasti o transformatorjih. Pri nas je znan tudi po svojih filozofskih spisih, v katerih podaja pogled tehnika na svet in njega smotrnost. Rojen v Ljubljani l. 1885.

KOT DOPISNI ČLANI:

Fr. Ks. Lukman, bogoslovni profesor v Ljubljani in bivši rektor, dolgoletni urednik Voditelja v bogoslovnih vedah, predsednik Prosvetne zveze, urednik Bogosl. vestnika, prelat, preds. Leonove družbe, predavatelj dogmatike in starokrščanskega slovstva. Iz slednje prevaja mojstrsko cerkvene očete ter jih izdaja v biblioteki Mohorjeve družbe. Rojen leta 1880. v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru.

Matija Murko, nestor slovanskih literarnih zgodovinarjev in filologov, univ. prof. v p. v Pragi, član skoraj vseh učenih društev slovanskih in drugih narodov, naslednik Jagičev po svoji avtoriteti in urednik Slavicae. Pisec mnogih knjig iz vseh dob in področij slavistike ter najboljši poznavalec srbske narodne pesmi. V Pragi izdaja zbrana filološka dela. Rojen 1. 1861 v Drsteli pri Ptujju.

France Veber, univ. profesor, predstavnik slovenske filozofije na univerzi, pisec mnogih in obširnih filozofskih del, omenimo naj samo Estetiko, Etiko, Agrarni nazor, zlasti pa zadnje knjige o sv. Avguštinu, o Bogu, o Nacionalizmu in krščanstvu ter o Stvarnosti, s katero fenomenološko filozofijo vodi k novi ontologiji. Rojen v Gornji Radgoni.

Anton Breznik, jezikoslovec, ravnatelj škofijske gimnazije v št. Vidu, ustanovitelj Mentorja, pisec številnih razprav iz zgodovine jezika, slovarjev, sestavljalec slovenskih slovnice in pravopisa, zasledovalec razvoja slovenskih besed itd. Rojen v Ihanu l. 1881.

Alfonz Paulin, botanik, eden najbolj zaslužnih raziskovalcev flore naših krajev, odkril je nad 200 doslej nepoznanih tipov. Negovalec botaničnega vrta ter pisatelj botaničnih knjig in razprav. Rojen je bil 1853.

Ivan Grafenauer, literarni zgod., pisec slovenskih literarnih zgodovin, pregledov in številnih razprav iz slovenske lit. zgodovine. Vnet raziskovalec najstarejših slovenskih tradicij od naselitve Slovencev v naše kraje ter kulturni zgodovinar slovenske narodne pesmi. Izdajatelj slovenskih klasikov in pisec šolskih knjig. Rojen je bil na Koroškem v Veliki vasi pri Brdu v Smohorskem okraju l. 1880.

Ivan Regen, profesor na Dunaju, svetovno znani in upoštevani prirodoslovni učenjak, ki je odkril skrivnost murnov, višino in valovanje njihovega glasu, odpevanje in klicanje med seboj ter odzivanje samic. Svet murnov je tako odkril do potankosti in prišel zato v vse svetovne učbenike. Vodja posebne lastne — prve v Evropi — geo-biološke raziskovalne postaje na Dunaju. Rojen je bil l. 1868 na Trati pri Škofji Loki.

Ljudomil Hauptmann, zgodovinar, univ. profesor v Ljubljani in Zagrebu, raziskovalec najstarejše slovenske zgodovine in tudi hrvatske, zastopnik Peiskerjeve teorije o slovenskem suženjstvu, ki je pri nas naletela na odpor. Najboljši poznavalec srednjega veka, član Jugoslovanske akademije v Zagrebu, pisec mnogih slovenskih, hrvatskih in nemških zgodovinskih razprav. Rojen je bil v Gradcu l. 1884.

Ferdo Seidl, geolog, pisec Savinjskih in Kamniških Alp, zastopnik ateistične prirodoslovne filozofije, kakor se kaže v njegovih spisih Mehanizacija duševnega življenja. Kot geolog in prirodoslovec predstavlja starejšo slovensko prirodoslovno znanost. Rojen je bil leta 1856.

Anton Melik, univ. profesor, zemljepisec, avtor velike "Slovenije" ter prvih sintetičnih učbenikov o Zgodovini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vodja zemljepisnega seminarja in urednik Geograf. vest. Publicist, ki je včasih pridno posegal v sodobno problematiko (A. Loboda). Rojen 1. 1880 v Črni vasi pri Ljubljani.

=====
PRIREDITEV "NA AKONKAGUO" 3. NOVEMBRA
— V DVORANI "SAN JOSE", AZCUENAGA 158

PO ARGENTINI SEM TER TJA

ČEZ BROD V CENTENARIO

V soboto zjutraj!

Namenil sem se, da bom v prijetnem jutranjem hladu molil brevir, pri čemer mi bodo pomagali ptičji pevčki... pa so bili oni svojemu sklepu bolj zvesti kot jaz. Zmotil me je lepi vrt in ko sem pogledal na uro, sem videl, da bo treba kar pohiteti, da ne bodo ljudje predolgo čakali na mašo, ki je bila napovedana za 8 uro.

Kar hitro sva bila pri kapeli s Sinigojem. Malo sem se zamudil, da sem preštel navzoče. Seveda... delaven dan je in nekateri imajo že nalog za trgatev vijljamovk.

Kar hitro je bilo dopoldne skozi. Malo sva si ogledala še unovčevalnico za sadje, ki so v Cinco Saltosu kar tri. Na enem koncu sprejemajo sadje, ki teče skozi prebiralne naprave in skozi roke, ki ga čistijo in zavijajo, dokler na drugem koncu ne pridejo predpisani zaboji lepo napolnjeni in zabiti in primerno povezani, v teži kakih 20 kg.

Dalje sva stopila še, da poiščeva nekatere druge naše, ki živijo na nasprotni strani vasi. Pri Saksidovih, ki živita dva bratrance v Cinco Saltosu; Jože ima brata v Buenosu, eden je pa salezijanec v Braziliji, doma so pa iz Dornberga. Našla sva doma le ženo Milko in hčerko. Le za hip sva se mogla pomuditi, ker sicer bo časa premalo, kajti pot v Colonio Centenario bo kaj dolga, posebno če bo treba iti po daljni cesti na okrog, ki se vleče skoro 50 km.

Na srečo sva dobila ugodno priliko. Prav prejšnji dan je začel voziti brod. Srečno sva ga našla. Več oprava nama je dalo doklicati brodnike, katerim je bilo več za polento, ki so jo kuhali na nasprotni strani. No ja. Nimava kaj reči! tako sva presodila. Čas je že za obed.

Počasi sta se brodnika le razmajala in prišla po naju.

Reka Neuquen ima na tistem mestu malo vode. Saj jo skoro vso prestreže jez, ki je kakih 20 km višje. Toliko pa že je vode, da je brod kar urno zbrzel čez, kajti voda je precej deroča.

Kam pa sedaj?

K Rennerjevim in Mislejevim sva se namenila in še drugim, če jih kaj dobiva. Saj so si s Sinigojem skoro sosedji. Le voda je vmes... pa je toliko široka in globoka, da se komaj na pol leta vidijo.

Torej kam?

Nekam, kjer bova dobila kaj obeda tudi midva, ker brodnika nama nista nič polente ponudila.

Evo, tule je Mislejeva čakra, je ugotovil Sinigoj.

Ludovik je bil trdo zaverovan v osipalnik in v svojega rujavca. Začudeno je dvignil pogled in kar ostrmel, ko ga je zdrmala automobilova troblja.

Že se je prismejala tudi Ivanka iz hiše.

Danes vas nisva pričakovala, tako sta se v zadregi opravičevala, toda kmalu smo bili edini, da lahko še kaj primakne v lonec in sva prišla ravno prav, da bo tudi za naju kaj pri obedu.

Komaj dobro leto je, kar sta se stalno naselila tamkaj, zato sva se po pravici čudila s Sinigojem, koliko naredijo pridne roke. Že je zasajenega vse polno sadnega drevja, mladi topolčki se že učijo svoje moške pesmi, ki jo bodo šumeli nad vzornim vrtom; že so stekli kanali, ki bodo nosili svežo rast nasadom.

Tamkaj so pa spet prostrani nasadi krompirja in paradižnika. Vse priča o skrbnem in pridnem delu, ka-

terega krona je pa lepa hišica, katera nudi že sedaj prijeten dom, ki bo pa še prijetnejši, kadar ga bo zaslonila topolova senca, ki je sedaj še kratka in ozka.

Ivanka je imela hitro na mizi vsega dovolj. Vsaj za naju je bilo!... nevem, če nista gospodarja lačna ostala!... Žejna tudi nisva bila midva s Sinigojem, ker ni manjkalo dobre kapljice.

Ko bi človek tako vedel, je menil Ludovik Mislej, doma iz Štjaka, niti eno leto bi se ne valjal po tistem smradu v Buenosu. Res je tukaj treba gibati, in še kako! Toda delam, ker vem kaj in ker vidim tudi sad svojega dela. Človek z veseljem zastavi brazdo in pritisne z motiko in lopato in to sonce in ta zrak, ki bi ga človek kar jedel... Nikdar nisem bil tako zdrav...

Pa tudi ne tako kosmat, je pripomnila Ivanka.

I, kako bodo pa hruške rastle in krompir, če bi ne bilo sonca za "brado", je menil Ludovik. Obril se bom jutri.

Pa tudi Ivanka je bila istih misli. Nisem ji prisodil da je v njej še ostala kmetica, ko sem jo videl v Buenosu, a doli na daljnem jugu je tudi ona začrnela in se utrdila, da menda ne ve več kaj se pravi bolezen.

Tam gori v Buenosu si ljudje napoto delajo, tukaj smo pa svobodni in veseli in zdravi in nikomur na poti in tudi krompirja nam ne bo manjkalo, če nam Bog zdravje ohrani, je menila Ivanka, ki se ji zdi, da je spet doma na Vipavskem.

Še naprej smo stopili, oziroma: smo se zapeljali. Saj je samo par lučajev in že smo stali pred Rennerjevo hišo.

Ne pozabite ga pozdraviti z naše strani, so naročali Novakovi v Bahiji Blanki, tako je želel Humar v Villi Regini, v Buenosu pa že preje Blokar in kdo ve koliko še drugih, katerih pozdrave sem na dolgem potu že raztresel...

Mislejevi in Rennerjevi so si stari znanci že od doma; tamkaj pa živijo v najlepšem sosedstvu.

Lepo uraščeni sadni nasadi, vitki topoli visoko rastle pričajo, da je Renner že več let tamkaj s skrbno roko na delu.

In zares, kdo bi mogel prešteti, koliko nevsčnosti je že prestal, koliko jebilo v hiši bolezni, koliko stroškov... in vendar hvala Bogu, je stopal ponosno po vrtu, kjer so se šibila obilo obložena drevesa.

Tukajle! je samozadovoljen postal in pokazal na jablano; pogledajte tole drevo!

Nič posebnega nisem videl jaz. Mlado jablano...

Tisti pa, kateri ve, da je tisto drevo vipavska lesnika, na katero je vcepljena "debelika" iz vipavskega, bo začutil, da je v tistem drevescu en košček doma... Šoda, da še ni imela "debelika" sadu... Bo pa drugič.

Marsikaj smo si vedeli povedati. Rennerca je imela v svoji shrambi vsekaj dobrega, da smo se lahko veselo smejali polni mizi, pa tudi mali hčerki, ki je vedno kako novo uganila, ko je občudovala neznane goste. Dogovorili smo se tudi, kako in kdaj naj pridejo jutri v Cinco Saltos, kjer bo velika slovenska šagra.

Še k sosedovim smo stopili. Penič se pišejo in so iz Istre doma. Tako nekam skrivnostno je bilo vse okrog hiše... Šele ko smo se na kratko poslovili, smo zvedeli, da so istočasno prišle v hišo tudi "rojenice". Če Bog mladi hčerki — če ni bil sinček — da zdravje, bom po njegovih letih lahko vedel kdaj sem bil prvič tam doli.

Toda sreča je bila še drugje prav tisti dan in tisto uro. Ko smo se vračali proti Rennerjevim, smo zaslišali: "Hola! je že!"

Le kaj bi to neki bilo, sem ugibal. Pa sem kmalu zvedel:

"Teliček je", je klical od daleč Srebrnič, ki je čakal veselega dogodka in ki je tudi stavč dobil...

Pa bi še kdo rekel, da doli na jugu ni nič novic!

ČEZ VELIKI JEZ NA 1212.

Colonia Centenario je najmlajša naselbina ob reki. Pred 10 leti je rastle tamkaj le pusta puščavska trava in revno grmičje. Odkar pa je zlila reka po neštetih kanalih sveže zelenje po "Gornji dolini", so se tudi v sosednji deželi Neuquen prijeli "za ušesa" in danes ima naselbina že kakih 100 čaker. Naših rojakov je menda kakih 15, ki so si tamkaj zemljo kupili in že hite v rast topoli, ki označujejo meje njihove posesti.

Ko se je tamkaj naselil kot prvi naš človek Renner, je bilo še mnogo neprilik zaradi vetrov in neviht. Od leta do leta se množe drevesni nasadi in s tem pojemajo tudi nevšečnosti viharjev.

V bližini reke je že ves svet razprodan. Nekoliko bolj zadaj leži še velikanski prostor, ki je menda določen za veliko vojaško letališče. Tamkaj bo menda važna točka tudi za civilni letalski promet bodočnosti, ker tam čez vodi ravna črta v Bariloche. Za enkrat se pa tam še ne "pasejo" zrakoplovi, pač pa smo videli konje, ki so zaničljivo pogledali na našo "samodrčo" kočijo, meneč: figo, če hočete!... kadar zagazite v kako lužo, bo pa le konjska mrha dobra, da oholega "brzoteka" potegne na trda tla.

S Sinigojem sva pa drvela dalje. Daleč na okrog sva jo ubrala. Vse do Contraalmirante Cordero ni nobenega mostu, in tudi če bi bil, nama ni bilo zanj. Saj je vredno, da si ogledam tudi veličastno napravo velikega jezua, odkoder se razteka voda po plodnih vrtovih. Spotoma bova obiskala tudi naše rojake, ki so se naselili tam na okrog.

Tukajle, je pokazal Sinigoj, sem imel svoj čas jaz velik kos sveta. Bilo ga bi za celo naselbino, toda sem prodal. Pa sem imel že dovoljenje za ustanovo vasi "Primavera".

Beseda nama je nanesa tudi na neko pustolovščino nekega čotarja, ki je svoj čas objavil v Slovenskem listu vsakršne zanimivosti iz Rio Negro. V Buenosu smo seveda z zanimanjem gledali fotografije in brali poročilo, v Rio Negro so se pa naši ljudje močno hudovali, ker je bila zadeva nekam kosmata, tako kosmata, da je navedenega junaka iskala celo policija in ga pozneje tudi "ostrigla"... Delal je zase dobre kupčije, a za druge pa bojda ne. In to je bilo še najbolj nedolžno, da je dal v javnost slike iz "svojega" vrta, ki ga ni nikdar imel.

Da, da! je menil Sinigoj. Malo morate pa tudi prevdariti, predno kaj v časnike zapišete...

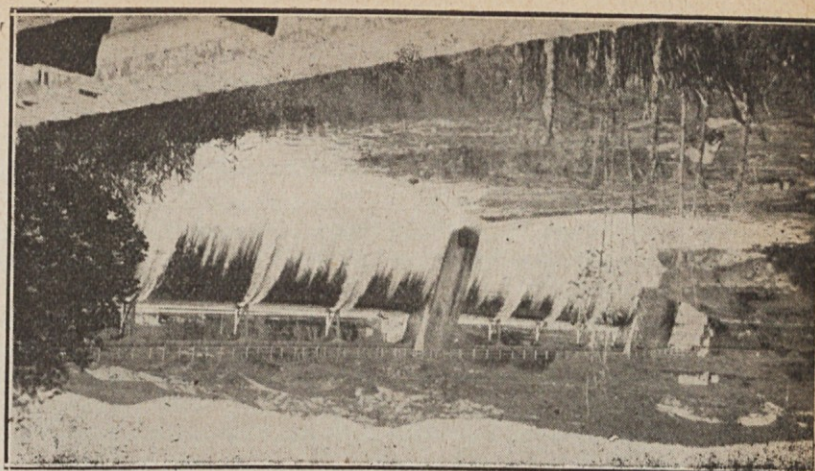
Spet sva zavila skozi ograjo in med krompirjevim poljem. Tudi ti so naši, mi je pojasnil Sinigoj in smo se pozdravili z Rustijevimi.

"Tale je pa študent", mi je predstavil Sinigoj krepkega fanta. Bil je 18 letni Boris.

Torej tudi študente imajo doli, sem se začudil.

Študira v Villi Calzadi in se je prav tiste dneve mudil na počitnicah.

Nihče pa ni bil najinega obiska bolj vesel kot mama. Saj si je že tako hrepeneče želela, da spet pride pred cerkvijo. Bila je še zaprta. Le kdo naj bi jo od-

sama pesem. Če bi bilo treba po štirih, bi prišla v nedeljo v Cinco Saltos, tako je menila in... po štirih sta nazadnje tudi prišla ona in sin, namreč — štirih koleših. Saj imajo reden omnibusni promet vsako jutro skozi Cinco Saltos do Cipolletti.

Začetek je težak, je menila mama. In je stvar resnična. Saj tam so oni skoraj prvi začetniki in še dve težavi sta, ki jih drugod ni: Kanalizacija tam še ni izpeljana in si do vode pomaga vsak po svoje. Voda jih nič ne stane, ker si jo vsak sam napelje po svoji volji... A kadar je takih več, ki vsak po svoje dela, pridejo lahko vmes nevšečnosti. Vodo zajamejo namreč precej nađ velikim jezom in mora vsak sam kopati in skrbeti za dovodne kanale. Oblast se za tisto ne briga... Stane manj, a gotovosti ni nobene. Druga neprilika so pa peščeni vetrovi, ki nosijo včasih cele viharje prahu iz gole puščave, katera se širi tja na zapad... Pa bodi že kakorkoli: krompir in koruza sta prav lepo kazala.

Cesta je pa tudi kazala dalje in že sva zavila na mogočen most, ki tvori znameniti jez na reki Neuquen.

Brez dvoma je ta naprava najveličastnejše javno delo te vrste v vsej republiki. Zagrajena je cela dolina, po kateri je preje brzela reka Neuquen. Prav na tisti točki se oba robova ki obrobujata celo gornjo dolino najbolj približata in tamkaj so zajeli mogočno reko. 60 let je že tega, ko so začeli z delom. Marsikatera učena glava je delala račune, predno je bilo vse prav dognano, kako je treba določiti višino, da se zajame tolike množine vode, da je ne bo zmanjkalo v času suše in kako preprečiti nevarnost poplav in zagotoviti varnost jezua.

Daleč tja gori sanja zelena reka nagromadena v dolgo jezero, katero so raztegnili še tja nekam med brda, kamor spuste zdvijano vodo v času velikih povodenj. Tamkaj nastane tedaj prosrano jezero, ki nikogar ne moti, ker tamkaj nikogar ni. Le žgoče sonce in režeča puščavska tla pohlepno pijeta vodo, ki bi sicer naredila velikansko razdejanje po gornji dolini.

Jez je veličastno delo človeškega uma in rok. Prav za gradbo jezua je bila speljana železnica, ki se odcepi v Cipolletti in teče skozi Cinco Saltos. Kdo bi sicer navozil tolikega cementa in drugega gradiva. Nekaj tisoč rok je imela dela več desetletij. Ob mostu pa prijetno vabi senčna vasica, v kateri žive stoteri delavci, katerim daje most še sedaj dela in kruha. Cela vas je last jezova. Uprava jezua je edini gospodar vseh hiš in tudi male kapelice, katero imajo tamkaj kot znamenje vere. Pravim: znamenje vere, kajti več ni, kot to. Saj niti enkrat na mesec ne vidiijo služabnika božje besede in le če pride v vas kaka dobra učiteljica, ki imenuje med njimi božje ime, tedaj zvedo otroci tudi kaj od božjih resnic.

Ko sva si z Sinigojem ogledala velike zatvornice,

sva zbrzela naprej. Saj se je že tudi mudilo, ker je šla ura že čez pet.

Spet sva se zaprašila dalje in kmalu prišla na 1212. Tako se imenuje kraj, kjer stoji postaja istega imena: 1212 km daleč od Plaza Constitución v Buenosu.

Tudi tam žive naši ljudje. Obiskala sva Vladimirja, Sinigojvega brata, drugod sva pa zastonj trkala, ker ni bilo ljudi doma.

Čez pol ure sva bila pa že zopet v Cinco Saltosu. Delopust se je rešlo po starem, po novem pa "sábado inglés". Pa bomo menda spet prišli nazaj na staro... Škoda, da ni šla pesem zvonov, ki bi oznanili delopust, tudi čez one vrtove in povabila naše in druge ljudi k maši za naslednji dan, ko bo tudi v Cinco Saltosu nedelja, kakor je ukazal Bog.

Ko sem takole želel slišati sobotne zvonove mi je udarila na uho slovenska pesem. Da, bo! sem se razveselil. Pevsko vajo imajo.

Štiri so bile in še dva moška sta malo prislanjala.

Kar ustrašili so se, ko sem kar naenkrat stal za njimi, pa smo bili kmalu spet na delu in iskali, kako bo najbolj lepo in najbolj prav.

Samo ustrašiti se nikar, to je najbolj pomembno. Pri tem sklepu smo ostali in določili katere pesmice in kedaj.

K MAŠI SMO ŠLI

Pa, saj ne bo res tako. Morda je res kdo prišel, a večina se je pripeljala. Tudi jaz sem se. Za osmo uro je bila napovedana prva maša, ki je bila namenjena vsem kristjanom v Cinco Saltosu sploh; slovenska maša se bo vršila ob 10 uri, tako je bilo odločeno.

Zgodaj že, dosti pred napovedano uro sem stal praed cerkvijo. Bila je še zaprta. Le kdo naj bi jo odprl in... komu? Saj ni bilo tam morda še nikoli maše v nedeljo. Zato je pa bil za vse ljudi sploh tisti dan dogodek.

Pa, kdo bo odprl kapelo? Če ni mežnarja?

Mežnarja pa ni, ker ni ne zvonov ne ure...

Sinigoj, ki me je pripeljal — torej jaz sem se tudi peljal k maši — je že vedel, kam je treba po ključ in predno sem napravil dva koraka, že se je prismehljala prijazna mladenka z znakom. ACA.

Znak katoliške akcije je to, ki je v tej deželi pokazala lepe uspehe kakor morda v nobeni drugi. V omnibusu, na vlaku, na cesti, v trgovini, v gledališču... kjerkoli, srečam prijazen pozdrav in če malo pogledam, že opazim na prsih mladeniča ali mladenke ali pa tudi moža in zrele žene okusni znak ACA (Acción Católica Argentina).

Nekateri naši ljudje menijo, da je v tej deželi popolnoma zavladala nevera. Tako meni tisti, kateri živi v sami taki neverni družbi... Kakor je mislil ribniški Vrbanček, da v Ljubljani vsi samo lonce prodajajo, ker sta jih njegov oče Vrban in stric Gašpar vsak teden v Ljubljano vozila... Kaj pa je Vrbanček vedel drugega kot to, kar je videl in kar so mu drugi povedali. Tega pa ni bilo veliko.

Ni dvoma, da je v tej deželi veliko nevere. Pa je prav tako res, da je zelo mnogo prav globoke vere. In če je brezbožna propaganda v mlačnih kristjanih vero zatrla, jo je pa v bolj globokih kristjanih še bolj poglobila in utrdila. Saj je vse zastonj. Pa naj sodobni neverniki še bolj prepričano govore, da je sedaj konec vere, in da je nastopila doba čistega razuma in hladne pameti. Stara in nepremakljiva je resnica, ki jo je zapisal učeni Ciprijan: Človekova duša je po svoji naravi

krščanska!

Katoliška akcija je v tej deželi pokazala neslutene sadove. V velemestih je strnila v eno armado na deset-tisoče mladih idealnih src, fantov in deklet v cvetu let, ki se ne sramujejo nositi javno na svojih prsih znaka svoje vere, ki ne obmolknejo, kadar se oglasi zasmeh protivnikov, ki nastopajo tam, kamor duhovnik ne more, ki so apostoli tudi na cesti in v javnem življenju.

Pa tudi zunaj po deželi, posebno v krajih, kjer je duhovščine zelo malo — kdo naj jo nadomesti? Kdo naj bo veroučitelj, kdo naj ima skrb za svetišče, za skromno kapelico, ki je nemara v kraju kot edina vidna pričča naše vere?

V vsakem kraju je milost božja poskrbela, da se najde dobra duša, ki ima sree dovolj veliko, da ima nekaj prostorčka v njem tudi Gospod Jezus.

Že na vlaku me je moj sopotnik opozoril, da se bom srečal s katoliško akcijo v Cinco Saltos in da bo že on preje obvestil da bodo dekleta že vedele za nedeljo; tako je res mož tudi storil. Zato meni v soboto ni bilo treba veliko razlage, ker je bila vsa stvar že na pravem potu par dni pred mojim prihodom.

Kar čudil sem se, ko so začeli prihajati ljudje. Cela vrsta deklet z znakom ACA in otroci, ki so se zbirali pod vodstvom katehiste. Kar obilo dela so mi dali, da sem vse spovedal in dolga vrsta je bila obhajancev. Naši so bili med njimi bolj redki.

Človek zares ne ve, kako naj bi zagrabil, da bi ljudje za dobro vzeli.

Ko bi ne bilo tega nesrečnega strahu pred tem, "kaj bodo rekli!"

Ali naj bi človek s pretnjo grozil to kar je res: la se resni nevarnosti nesrečnega konca in večne pogube izpostavlja tisti, kateri ne skrbi za redno prejemanje svetih zakramentov?

Če pa človek tega naprej ne žene in vedno trmasto ne ponavlja, pa nemara spet kdo misli, da ne gre tako za res.

Pa je in ostane res: da ne bo imel življenja v sebi, kdor ne uživa Telesa Kristusovega in ne bo vstal povelečan poslednji dan!

Tako je in nič drugače: Vsakemu je na izbiro dano, da se sam odloči in se usmeri, kot mu je ljubše. Tisti pa seveda, kateri je hotel živeti brez Boga, bo brez Boga tudi končal. Žal bo tedaj prepozno, da bi zagrešeno napako popravil.

Škoda! Bolelo me je, da niso vsi naši rojaki uporabili prilike, ki so jo imeli, da bi lahko svoje sree očistili in k mizi božji pristopili in živo vero v sreih obnovili. Domačinov iz vasi, posebno mladine, je bilo pa zares veliko, ki so globoko verni pokleknili k angeljski mizi in sveto obhajilo prejeli.

DEPARTAMENTO DE RIEGO

Lepo je bilo med sveto mašo, pri kateri so glasno molili in hvaležno poslušali tudi božjo besedo, katero sem jim po argentinsko povedal. Srečni so bili tako lepega dne, ki je bil sončen ne le nad zorečimi vrtovi temveč tudi v njihovih sreih in kar žal jim je bilo, da je že konec maše.

Toda bil je že čas, kajti že so se začeli zbirati naši rojaki k deseti maši, ki je bila namenjena našim ljudem.

Kakih sto rojakov živi tam na okrog in še toliko je bratskih Istranov.

Le koliko jih bo prišlo, tega sem radovedno čakal.

Tukaj sem, če me kaj potrebujete, se mi je predstavljal Rustijev Boris!

Lepo in prav, sem se ga razveselil, da ne bo treba imeti ministranta v — krilu, kót je bilo pri prvi maši, kjer mi je odgovarjala za strežnika uslužna mladenka zakristana.

Pevci in pevke so se še preje zunaj dogovorili, kako in kaj in so se razveselili posebno Rustijeve mame, ki je znana kot večja pevka.

Malo boječe so poprijeli, ko se je maša začela. Skoro bi zamrl prvi glas, ki je prišel iz ust, toda opogumili so se in nato je pesem kar lepo tekla in ko sem pogledal nazaj z "dominus vobiscum" sem z veseljem ugotovil, da je zbranih več ljudi, kot sem pričakoval, zunaj na cesti je pa stalo še več radovednih poslušalcev, ki so menda tisti dan prvič slišali tako pesem in so se čudili, da se v Cinco Saltosu kaj takega godi.

Spet so imeli ljudje priliko slišati božjo besedo. Marsikdo je že dolgo ni dobil na ušesa, zato so jo pa vsi rade volje poslušali.

Pa tudi jaz sem bil vesel in ko bi le bilo človeku dano, da bi besedo tako zastavil, da se bi neizbrisno zapisala v srce. Saj bodo že jutri priletele ptice izpod neba, da pozobljejo seme božje besede. Že čakajo doma skrbi, one sitne zadeve vsakdanjega življenja, za katero je treba tudi skrbeti, katero premnoge tako zelo zaposli, da niti ne vtegnejo ne dvigniti pogleda v večne višave božje.

Poglejte, dragi verniki, kaki smo ljudje. Duša je lačna in žejna, toda le na tiho prosi, le z lahkimi, komaj slišnimi klici vesti, ki spominja nekdanjih dni in že pozabljenih besed večnega življenja. Telo pa glasno zahteva kruha in okrepiča in skrb za jutri poganja na delo. Slabotni klic duše, ki je žejna večnosti in milosti božje zamre preglušen in morda se ne spomni zemljan niti z eno mislijo zjutraj in enim vzdihom zvečer, kam vodi pot našega življenja!

In nadalje je tekla beseda: Dve hiši sta mi najboljši padli v oči v Cinco Saltosu. Ena, ki stoji tamle sredi topolov: krasna hišica je. Vsa njena podoba znači svežost, življenje in mladost. Razumel sem zakaj. Departamento de Riego je tista stavba. Tamkaj se odreja, koliko vode bo dobila ta in ona čakra, koliko časa bo voda tekla, kako se naj rešijo vodni nesporazumi... Tamkaj se odmerja bogastvo razkošnih sadnih vrtov: tamkaj se odreja blagostanje cele kolonije. To poméni zunanja podoba tiste lične stavbe.

Pa je še druga stavba, ali bolj stavbica: neznatna, skromna ponižna. Tale kapelica je. Tudi tukaj je "Departamento de Riego", tukaj se deli dušam blagodejna voda milosti, da ne bi usahnile v neveri in vsakdanjosti... Pa je tako skromna ta hišica božja, to malo svetišče. Ni je bilo dobre roke, ki bi zasadila topole in okrasila s prijetno senco ta kraj; malo je nog, ki stopijo v tale skromni prostorček, da bi si poskrbeli potrebne moče za svojo duhovno rast!

V nekdanjih časih je bila hiša božja tista, ki je bila v vsakem kraju najodličnejša... Trpeli so ljudje tudi tedaj in brez dvoma so trpeli več. Toda vedeli so, kje iskati tolažbe. Hiteli so v hišo božjo in potolaženi so se vračali in bolj veseli in srečni so živeli z ovsenjacom, kot pa žive novodobni maloverniki ob pogači, ker jim je svetila svetla zvezda krščanskega upanja; ker so ne le vervali, temveč tudi živeli v upanju na večno srečo, katero je človeku pripravil nebeški oče kot plačilo za zvestobo na zemlji.

Kaj vse bi človek rad povedal, samo da bi seglo

do srca in usmerilo dobra srca v pravo. Toda, to naj izvrši dalje milost svetega Duha.

IN ŠE SMO PRAZNOVALI

Ko je bilo maše konec, smo tudi število kristjanov povečali za štiri. Pa bi se motil tisti, ki bi mislil, da je moja pridiga bila tako prepričevalna, da je spreobrnila — jude... Ne! Bili so še mladi drobljančki, katerim smo ob tej priliki dali krščansko ime. Božja beseda je pa bila vsejana, da prepriča tudi tiste, ki so potrebni nadaljnih zakramentov, ker so krst že davno prijeli. Treba je bilo namreč popraviti, da bi bilo storjeno na desno roko, kar so napravili samo na levo... Saj se razumemo. Nekateri so "mož in žena", pa brez zakramenta. Pravijo, da se vseeno radi imajo, toda nazadnje bo ta stvar jako narobe izgledala. Saj je in ostane le Bog neomejen gospodar človekovega življenja in on je postavil zakrament svetega zakona za edino pravo zvezo dveh ljudi, ki naj ustanovita lastno družino. Le tista zveza, katero potrdi Bog more voditi k pravi zemski in večni sreči... Kako škoda, da nekateri brezmiselno zanemarijo to odredbo božje dobrote in s tem sebe oropajo milosti, katere so tako potrebni za pravo življenje... Hvala Bogu, da ni veliko tistih.

Upal sem, da bomo tudi kaj takega ob oni priliki v red deli. Pa! Vsaj prihodnjič se bo uredilo! Bog daj!

Vse je oživele okrog kapele, ko se je končala cerkvena svečanost. Tri kamijone smo imeli zunaj in še nekaj osebnih avtov, pa smo vse napolnili in zdrčali naravnost k Bitežniku, kjer je bilo že poskrbljeno za lačne želodec.

Da je bilo na moč veselo v prijetni topolovi senci ob slastni pečenki, sočnem sočivju in sladkih poticah ter rujnem vincu, to si lahko vsak misli. In ko smo bili pri najboljšem razpoloženju, je prihitel še naš misijonar P. Ludovik Pernišek, ki je imel sveto mašo v Neuenquenu. Vsaj za uro se je hotel še poveseliti med rojaki, kajti zvečer je moral že odhiteti na duhovne vaje.

Kmalu se je razlegla vesela pesem, kakor je še ni bilo slišati v tamkajšnjih gajih in tedaj smo videli, da smo pevci vsi... Oživele so nam v spominu pesmice, že pozabljene in pozabili smo, da so velikanske dalje, ki nas ločijo od domačih brd in poljan. Kar doma smo bili tisto popoldne.

Skoro smo pozabili, da čas gre naprej in nas je presenetila četrta ura, ko je bilo napovedano, da gremo spet v kapelo, kjer bomo imeli še malo svetogorsko slovesnost za 400 letnico.

Spet smo napolnili svetišče. To pot pa pesem ni več onemela. Nekaj je bila zasluga patra Perniška, ki je sestavil zbor kar po predpisu, nekaj je bila pa tudi rožna volja, katera je dajala vsem veselje do petja in tako smo vsi iz polnih ust zapeli: Marija k tebi uboge

Slovenski obrazi zbrani pri Bitežniku v Cinco Saltosu.

reve mi zapuščeni upijemo...

To in še marsikatero smo zapeli in v duhu smo poromali na Sveto goro, kjer naši domači leto za letom prosijo za nas k svetogorski kraljici, naj nas tudi v tujni varuje in čuva.

Bo že res, da med stoterimi skrbmi in zmotami tudi v onih sadnih gajih kdo nekoliko izgubi izpred oči velike misli, ki naj bi človeka vodile skozi zemeljsko življenje proti večni domovini, toda v srečo je pa še vedno ostalo tisto, kar so nam zapisali naši dobri stariši: ona velika misel, ki naj nas vodi skozi življenje v srečnejšo večnost.

Vsa srečna je bila Sinigojeva mama, ki je po dolgem času spet doživela božji dan in še marsikdo, in vsi smo bili srečni, ko smo občutili, da je življenje nekaj več kot vedno pehanje za kosom kruha in za krpo obleke.

Ko bi bilo mogoče vsaj enkrat na leto napraviti tak praznik za rojake doli na daljnem jugu!

Zaenkrat sem pa kar Sinigojevo mamo naprosil, da naj ona kot najstarejša, kot najbolj utrjena v življenjskih bojih, ostane kot moja namestnica, ki naj ljubeznjivo opozarja, če bo kaj napak med rojaki, ki naj bi tudi izravnavala, če bi kaki spori ali nesporazumi kalili mir in slogo med rojaki.

Vas Cinco Saltos je imela pa tisti dan teater zastoj. Debelo so zijali in z odprtimi usti poslušali naše petje

Prizorček iz "Piknika" pri Bitežniku in Sinigoj Anton v sadovnjaku.

in videti je bilo spoštovanje v njihovih očeh.

Toda lepa slovesnost je prišla h koncu in smo se razšli s pozdravom na skorajšnje svidenje.

Človek, bi želel, da bi bilo še vse lepše. Pa bilo je, kolikor se je v danih razmerah največ moglo storiti in zato smo bili vsi veseli in pesem še dolgo ni utihnila. Še smo se malo pomudili pri Bitežniku, pogledali k Terčiču in Sinigoju kot bližnjim sosedom, stopili praznovati tudi krstitke k Antonu Sinigoju, in že polnočne zvezde so nas vodile domov, dnevna vročina pa se je že umaknila prijetnemu hladu.

Torej lahko noč, kajti jutri bo treba zgodaj na pot. Dalje sledi.

POLOM LIBERALIZMA

Vojaški poraz Francije in njen izstop iz vrste vojskujočih se velesil je sprožil vprašanje o vzrokih in nasledkih tega poraza. Vprašanje o nasledkih sega preko sedanjih dni, ki so vsi pod neposrednim težkim vplivom izgubljene vojne, v bodočnost. Zato je o njem samo možno ugibati, ni pa mogoče dati povsem določnega odgovora, ker še niso podane vse predpostavke, iz katerih sledi kot prirodni zaključek ureditev bodočnosti.

Drugače pa je stvar, če se stavi vprašanje o vzrokih. Vzroki se namreč dajo spoznati iz učinkov. Če je Francija primeroma tako kmalu podlegla na bojišču, je to dokaz, da je bila v vojaškem oziru preslaba, in sicer po številu vojaštva in tudi po materialni (gmotni) pripravljenosti. In še nekaj je manjkalo: duhovne pripravljenosti. Ni bila dovolj močna duhovna fronta, ki je za fronto na bojišču hrbtnica ter ji daje duha hrabrosti, požrtvovalnosti in vztrajnosti.

Kaj pa je zlomilo duhovno fronto francoskega naroda, še preden mu je bilo treba iti na bojno fronto proti vojaškemu nasprotniku? Kaj je razbilo notranjo edinost francoskega ljudstva? Kaj je zdrobilo narodni organizem francoskega ljudstva v dele in drobce, da je bil podoben človeškemu telesu z raztrganimi mišicami in razbitimi kostmi? Kaj je temu ljudstvu razkrojilo duha in ohromilo voljo? To je storil liberalizem.

Francija je bila klasična zemlja liberalizma. Duh lažnivega svobodoumja se je naselil v Franciji v drugi polovici 18. stoletja. Polastil se je predvsem inteligence, ki je s krinko stremljenja po neomejeni svabadi zakrivala borbo zoper vsako avtoriteto (oblast): božjo, cerkveno in državno. V francoski revoluciji leta 1789. je duh liberalizma, ki se je bil že globoko zajel v ljudske množice prišel do krvavega izbruha. Iz krvi francoskega ljudstva je vznikla nova oblika življenja francoskega naroda.

Ta oblika je postala zgled za preureditev evropskih

narodov in držav v smislu liberalnih načel. Prav ta načela pa so najusodnejše vplivala na podlago človeške družbe, ki je religija, avtoriteta in lastnina. Liberalizem je nasprotnik religije (vere). Za zasebno področje človekovo: za njegovo vest, za domačo hišo bi jo še dopuščal, za javno življenje pa ne pod nobenim pogojem. V javnem življenju: v politiki, kulturi, v šoli, prosveti, znanosti, književnosti, umetnosti nima Bog in nima Cerkev nič govoriti.

Liberalizem se bori proti avtoriteti, in sicer proti avtoriteti Boga. Božje zapovedi ne veljajo za javno življenje; ne za tiste, ki delajo politiko, ne za tiste, ki vzgajajo mladino, ne za tiste, ki pišejo knjige (nesramne povesti itd.). Prav tako nima v javnem življenju nobene besede duhovščina, ki naj skrbi samo za to, da bo sv. Peter onstran groba vsakomur odprl nebeška vrata. Prvo in zadnjo besedo imajo v vsem javnem življenju samo liberalci.

Ker je po liberalnem nauku človek v vsakem oziru svoboden in se mu ni treba ozirati v njegovem delovanju na nauke vere in predpise krščanske pravnote, mu ni treba tudi v gospodarskem življenju jemati takih predpisov v poštev. Lastnino je liberalizem osvobodil od vseh moralnih in socialnih (družabnih) obveznosti. Vsak naj postopa s svojo lastnino, kakor mu ljubo, vsak naj gospodari s svojim imetjem, kakor hoče, samo da doseže čim večji dobiček. Nepotreben, celo škodljiv je vsak obzir na bližnjega. To je samo ovira za kapital.

Gospodarski liberalizem je jedro modernega liberalizma. Povzročil je nagromadenje denarja v rokah kapitalistične gospode, ki je od nekdanj bila njegova glavna pokroviteljica med ogromno množico delovnega ljudstva pa od dne do dne rastoče obubožanje. Tako se je narod, ki bi moral biti duhovna edinica, razdelil v dva sovražna si tabora: liberalnih kapitalistov in materialističnih socialistov (komunistov).

Liberalizem uničuje podlago človeške družbe, ki je

Holandija in Insulinda

Holandsko ozemlje je bilo že od nekdaj nepripravljeno za naseljevanje, ker je bilo močvirnato zaradi nizke obale, ki so jo stalno preplavljali morski valovi. Stoletni napor Holancev, da bi zajezili morje, so bili kronani z uspehom šele konec preteklega stoletja, ko je bilo izgotovljenih več nasipov in sistem prekopov. Najvažnejše regulacijsko delo holandske nižine je bilo dokončano v maju 1932. leta, ko so izsušili Zuidersko jezero.

Kraljevina Holandija meri 34.181 km² in šteje, po ljudskem štetju iz 1938. leta, 8.640.000 prebivalcev. Kolonialna posest pa meri 2.046.040 km², kjer živi 66 milijonov 654.000 prebivalcev. Glede na to bi lahko imeli Nizozemsko za velesilo, saj šteje s kolonijami nad 75 milijonov duš.

Nizozemska prekomorska posest je sestavljena iz številnih otokov. To: Java, ki ima 126.100 km² in šteje nad 42.000.000 prebivalcev, od katerih pa ni niti 200.000 belcev, pač pa 1.000.000 Kitajcev, ki so se priselili na otok zadnja leta. Otok Java je najbogatejše naseljeni kraj na svetu. Prebivalstvo je na zelo nizki stopnji in je njegov položaj iz dneva v dan slabši, ker njegovo število silno raste. V pogledu prosvete, sodstva in higijene pa so razmere na Javi dosti povoljnejše kakor v drugih kolonijah.

Drug velik otok je Sumatra (433.800 km², 8,5 milijonov prebivalcev), od katerih je pol milijona Kitajcev in 30.000 Evropejcev; največji pa je Borneo, ki ima 537.000 km², vendar pa najmanj — 2.000.000 prebivalcev. Na tem otoku je 150.000 Kitajcev. — Četrty največji otok je Celebes, ki meri 179.400 km² in šteje 4 milijone prebivalcev. Med temi je 50.000 Kitajcev in samo 8000 belcev. Najzanimivejši je zelo gosto naseljeni (171 ljudi na km²) otok Bali, ki predstavlja center azijskega turizma. Manjši del nizozemskih kolonij se nahaja v Južni Ameriki (Quiriso in Guaiana) s skupaj 140.700 km² in četrty milijona prebivalci.

Nizozemska je država z velikim prirodnim bogastvom. Letno proizvaja 13 milijonov ton oglja, 77.000 ton cinka, primanjkuje pa ji železa. Glavna državna proizvodnja so: mlečni izdelki, meso, krompir, lan, koprja itd. Les mora uvažati. Nedostatek železa jo dela odvisno od tujine. Holandska ima zelo velike ladjedelnice in številne letalske tovarne, ki delajo tudi za izvoz.

Glavno bogastvo kolonij pa je petrolej, kjer ga proizvajajo 7 milijonov ton letno, predelujejo pa ga v lastnih rafinerijah. Zaradi tega se za te kolonije živo zanimajo Japonci. Dalje so ti kraji bogati na oglju, bauksitu, kavčuku, kavi, čajju, tobaku itd. V ostalih nizozemskih kolonijah, posebno v Guajani, kopljejo zlato, pridobivajo rum, kavo, bauksit itd. Tu so tudi velike rafinerije.

religija, avtoriteta in lastnina. To podlago je predvsem uničil med tistim narodom, med katerim je nastal, rastel, se razvijal, se krepil in katerega si je povsem podvrigel. To je francoski narod. Tako trdovratno se je v njem vgnezdil, da ni hotel gnezda več zapustiti. Naposled je propadlo gnezdo z drevesom vred, na katerem je bilo nameščeno.

Francosko ljudstvo je po strahoviti katastrofi, ki ga je doletela, spoznalo, kdo je njegov glavni sovražnik. Ob začetku tretje republike po francoskem porazu v nemško-francoski vojni leta 1870. je voditelj francoskih framonov in liberalcev Gambetta zaklical krilato be-

že v 17. stoletju, potem ko so Evropejci odkrili bogastvo najrazličnejših dišav in začimb, so se začele borbe za posest teh dežel, in sicer med takratnimi velesilami: Portugalsko, Holandijo in pa Veliko Britanijo. Holandska je zmagala v tem boju in vsemu blagostanju države, v katerem so živeli, se morajo zahvaliti svojemu malajskemu neizčrpnemu bogastvu. Več kot dva milijona holandskih goldinarjev je založenih v to otoško bogastvo. Tudi Anglija, Francija in Japonska imajo pri tem svoj del. Dišave, sladkor, kava, koprja in cin tvorijo holandsko bogastvo. V 20. stoletju pa sta postala za Holandijo neprecenljive vrednosti še petrolej in kavčuk. Razen Britanske Indije in Braziliije je Nizozemsko otočje najvažnejši producent kavčuka. Z 8 milijoni ton in ogromnimi rezervami petroleja pa se Holandska Indija lahko prišteva med najbogatejše petrolejske dežele. Tu je domovina znanega petrolejskega trusta Royal-Dutch-Shell. In zaradi tega ni nič čudnega, če kaže Japonska svoj apetit po tem ozemlju. Holandska je majhna in daleč od teh dežel, Japonska pa je močna država in povrh v neposredni bližini. Že dolgo časa je Japonska glavni kupec nizozemsko-indijskega trga. Vse konkurente je že izrinila s tega tržišča, 33% vsega uvoza v te dežele prihaja iz Japonske, dočim tja izvažajo samo 20 del svoje proizvodnje. In če se posreči Japonski, da položi svojo roko na Insulindo, potem se bo gospodarsko močno opomogla. Nič več ne bo tako življenjsko odvisna od Amerike. Gospodarski in strateški položaj se bo za Japonsko povsem spremenil in znatno izboljšal.

Japonska skrivna propaganda in muslimani

Japonska propaganda je nenavadno spretna, in njena gesla so kaj preprosta: "Čene japonskega blaga narodu koristijo, dočim ga dragi evropski izdelki uničujejo." In drugo, zelo znano geslo Japoncev, je: "Vsi za enotnost rumene rase, proti navalu belih." Japonska državna propaganda in različna tajinstvena društva in združenja, kakor "Črni zmaj" ter druga, ki so povsem trgovskega značaja, delajo z roko v roki. Islam, h kateremu je pristopilo doslej tudi precej Japoncev, ima in bo imel vedno večji pomen. Od 60 milijonov prebivalcev na teh otočjih jih je komaj 250.000 Evropejcev, in okroglo ena tretjina jih je muslimanov...

In Japonska se nadeja, da bo na Insulindi naletela na prijateljsko razpoloženje domačinov. — "Sarikat islam" je društvo, ki je bilo ustanovljeno takoj po zadnji svetovni vojni leta 1919. Šteje pa že sedaj več kot 4 in pol milijona članov. To organizacijo vodi Tjekro in žurnalist Douves Dekkor, z namenom, da bi se otočje povsem osvobodilo holandskega vpliva. Pa tudi komunisti imajo na Insulindi velik vpliv. Leta 1926 je prišlo prvič do nemirov, toda vstaja se je ponesre-

sedo: "Klerikalizem je sovražnik!" Ta beseda je bila laž. Sedaj, čez 70 let, kliče francosko ljudstvo: "Liberalizem je sovražnik!" Ta beseda je resnica.

Liberalizem na podlagi materializma, to se pravi življanska modrost, ki se ozira le na tisto, kar ugaja čutom in samoljubju, je obrodil svoj vreden sad v Franciji, ki se je šele sedaj bridko zavedela svoje nesreče, ki so jo brezbožni lažimodrijani pripravljali s postopnim odvajanjem naroda od tistih potov, ki jih je človekovemu življenju začrtal Stvarnik našega bitja.

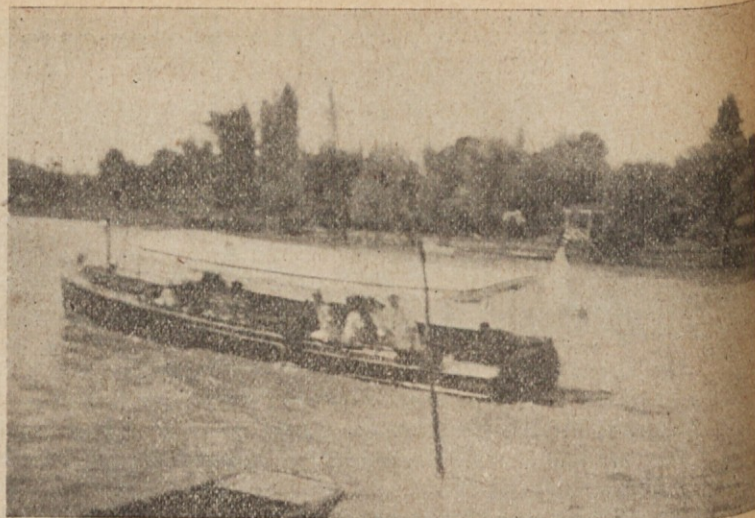
Bog daj da bi ta bridka izkušnja izmodrila ne le Francože temveč tudi druge narode.

čila. Leta 1927 so izvolili v tamkajšnji parlament 38 članov, od katerih je bilo 20 domačinov, 15 Holancev in 3 "drugi", e pri prvi seji tega parlamenta je bilo opaziti razna "mišljenja" tudi med domačini samimi.

Japonski vpliv je bil, da so celo najmanjše skupine Indonezijcev zahtevale samostojnost in neodvisnost od holandskega kolonijalnega vodstva. Kako je godilo Jarponcem, ko so opazovali, da zahtevajo posamezne skupine domačinov to in ono od Holandije. Na tihem so Japonci domačinom obljubljali popolno svobodo, če bi se prostovoljno hoteli podati pod njihovo okrilje. Meščanske struje domačinov so zahtevale neodvisnost domače industrije in osvoboditev od holandskega gospodarstva. Seveda pa domačini pod japonsko oblastjo nikdar ne bi dosegli kakšne prave svobode, in še zdaleč ne takšne samostojnosti kakor jo imajo danes.

Insulinda za Japonsko ni samo velikega gospodarskega pomena, ampak je tudi važna zaradi vojaško-strategične lege. Med Japonsko in Insulindo leže Filipini, ki so bili do nedavna ameriška kolonija. Še danes so gospodarsko silno navezani na USA. Na Filipinih ima USA važna gospodarska in vojaška oporišča. Da imajo Amerikanci na Filipinih in v Nizozemski Indiji tako velik vpliv, pa nikakor ni vseč Japoncem, ki so od tujcev gospodarsko tako rekoč skoraj povsem odvisni.

Ob koncu februarja je zunanji minister Japonske, Arita, v nekem govoru dejal: "Če Amerika ne bo pravilno razumevala naših teženj glede Kitajske, se temu ne bomo čudili. Če pa bodo USA na nas izvajale kakšen pritisk, pa bi to lahko privedlo do kakšnega neprijetnega spora." — Tudi Amerika gleda čisto jasno na položaj. V letih 1931—1932 se je Amerika tod vestno pri-

pravljala. Z veliko delavnostjo je gradila v Tihem oceanu velika letalska oporišča in vojaške utrdbe. Ogromno denarja je izdala Amerika za ta dela. V letošnjem letu so Amerikanci dogradili 8 novih linijskih ladij po 35.000 ton. In že dozdej ima Amerika še enkrat močnejše vojno brodovje kot Japonska. To brodovje je sestavljeno iz križark, oklopnice in rušilev. Za 50% ima Amerika tudi več matičnih ladij za letala kakor pa Vzhodno oporišč in postojank za vse vrste orožja na Pacifiku. In vse to brodovje križari po vodah svetovnega morja v cesarstvo. Razen tega gradi Amerika še nebroj utrjenih obrambo ameriških interesov. Zbirajo se tudi oblaki nad Holandsko Indijo, a vse kaže, da je ne bo dobil Japonec, ki ima take želje po tem bogastvu.

PO 34 LETIH NAŠEL SVOJO MATER

Pri potniških avtobusih v Milanu je kot vozač uslužben neki Luigi Liviotti. Vozi progo "G". Je star 34 let, srečen družinski oče, ki ga je ob pogledu na svoje otroke in materinsko srečo svoje žene morila le ena skrab: svojih staršev ni nikoli poznal. Odkar je odrasel, je bil ves v hrepenenju, da bi videl svojo mater, da bi bil deležen tiste sreče, ki so jo uživali njegovi otroci od njegovi ženi. Na njegovih listinah je bilo zapisano, da se je rodil leta 1905 v hospiciu "San Colombano al Lambro", odrasel pa da je v sirotišnici v Milanu.

Že desetletja je poizvedoval, da bi našel svojo mater, ki ga je pred 34 leti v bogve kakšni stiski izročila sirotišnici in potem odšla v svet, kjer živi bogve kako. Tudi svojim stanovskim tovarišem je večkrat razodel to svojo bol, da so vsi vedeli, kako je z njim: da je najdenček, ki išče svojo mater.

S tem avtobusom na progi "G", ki ga je vozil Luigi Liviotti, pa se je vsako jutro iz končne postaje v predmestju v središče Milana vozila tudi neka priletnjša gospa. Ker je bil avtobus skozi prve postaje navadno zelo slabo zaseden, jo je zlasti sprevodnik dobro poznal kot vsakdanjo potnico in se je tu in tam zapletel z njo tudi v pogovor. Pred kratkim mu je gospa pripovedovala, da bo v nekaj dneh odšla v Rim in je ne bo vsako jutro na običajni postaji, v Rimu da mora urediti neke družinske zadeve. Sprevodnik se je takoj spomnil svojega tovariša, ki je sedel spredaj pri krmilu. Misli si je, da bi žena morda mogla v Rimu pri oblasteh kaj poizvedeti glede njegove matere, ki jo že toliko let išče po svetu. Po končani vožnji je razodel to svojo misel vozaču in ko je naslednje jutro žena spet

kot redno prišla v avtobus, sta jo sprevodnik in vozač že pričakovala. Luigi Liviotti je prinesel s seboj tudi svoje dokumente in je ženo prosil, če bi mogla v Rimu "v ministrstvu" kaj natančnejšega poizvedeti, kdo je njegova mat in kje je. ena je obljubila, da mu rada stori to uslugo in je šop dokumentov vtaknila v svojo torbico.

Čez nekaj dni je žena šla na pot. V brzovlaku Milan—Rim se je spomnila tudi avtobusnega vozača in njegove bridkosti. Pred oči so ji stopila njena mlada leta, ugibala je, kakšno usodo je živel njen sin, ki ga je moral pred 34 leti izročiti v tuje roke. Tudi ta vozač bi po njenem mnenju ne mogel biti star več kot 34 let. V tistih mislih odpre svojo torbico in prvič začne pregledovati njegove dokumente. Kako se piše? Liviotti — kot ona. In kdaj je bil rojen? Leta 1905, točno tistega poletnega dne, ko je ona v hospiciu San Colombano al Lambro... In v njegovem rojstnem listu je bilo zapisano: San Colombano al Lambro.

Na prvi postaji je izstopila in se odpeljala nazaj v Milan. S kolodvora se ni odpeljala na svoje stanovanje, ampak na stanovanje avtobusnega vozača Liviottija. Sam ji je prišel odpret in žena, ki se je že več mesecev redno vsako jutro vozila z njegovim avtobusom v mesto, ga je objela in vsa ginjena izvpila: "Nič več ni treba iskati. Jaz sem tvoja mati."

Mladega vozača je novica, da je našel svojo mater, ki jo je imel pred seboj, tako pretresla, da dva dni ni mogel v službo. Stregle sta mu njegova žena in njegova mati. S tem dnem je mož postal enak svojim tovarišem: imel je mater.

V SNEŽNIH VIŠAVAH AKONKAGUE 3. NOVEMBRA
OB 16. URI DVORANA 'S. JOSE', AZCUENAGA 158

PISMA ŽUPNIKA-KOMUNISTA BOGATEMU, TODA MOČNO GLUHEMU GOSPODU

Predgovor

Francoski kardinal Verdier je priporočal "Metod du choe" (udarec v obraz), kajti to prisili k prevdanku. Tudi tele vrste naj se drže sličnega načina.

Ko je objavil tale pisma v svojem farnem glasilu nek župnik delavskega predmestja, so izzvala pravi "udar" med vrstami onih zgoraj, kakor tudi med enim zdolaj.

Oni "spodaj" so začudeno spoznavali, da Cerkev ni zakrknjena zaveznica onih "zgoraj", kakor so jim tolikokrat zabijali v ušesa; oni "zgoraj" pa so zagnali besen krik in razkričali za "komunista" Kristusovega duhovnika — seveda zato ker niso nikdar dobro prebrali evangelija. Saj zanje je "boljševik" vsak, kdor se drzne imenovati bedo in stisko.

"In vendar" tako je trdil Bossuet "tiste čednosti, za katere imamo najmanj ušes, bi bilo treba najbolj na globoko spoznati..."

Tele vrste so bile ponatisnjene po nasvetu odličnih, svetih in globokoumnih mož; med njimi je tudi cerkveni prelat, ki je dal tej knjižici "imprimatur", nadšof, ki je nedavno umrl sredi fevščine, objokovan od siromakov, ki so bili deležni njegove darežljive ljubezni. (nadškof msgr. Alberti).

Bridkost naše dobe, tako je napisal Daniel Rops, je prav v tem, da so se najdragocenejše vrednote, katere so nam najdražje, na videz bile izdane v roke najgrši nepravici.

Velik del človeštva trpi bedo.

Pa se obsoja kot nekaj nemogočega že sama misel na socijalno organizacijo, katera bi si vzela za smoter in podlago trpljenje in bedo, katero trpi velik del naših bratov: **delavci**.

Zato je pa potrebno, da poiščemo korenino zla in da hitimo na pomoč brez omahovanja, četudi z udarom nad zakoreninjenimi idejami starega samoljubja.

Zlo je očitno

Največje zlo XX stoletja je odaljevanje Cerkve od delavskega razreda. To oddaljevanje se je stopnjevalo vse bolj in bolj, ker so katoliki, zakrknjeni v nekako neprijazno razpoloženje, le od daleč opazovali razvoj socijalnega gibanja. (V Sloveniji je bila ta stvar znatno drugačna, kakor pa v Argentini, ki jo ima autor v mislih). Kdor ne vidi teh dejstev, je slepec, ki hoče v svoji slepoti tudi ostati, ker se zločinsko udajajo leno in nebržnosti.

1848 je zapisal drzni Luis Veuillot: "Očitam svobodomiselnim "buržujem" ker sovražijo Boga in so kot logično posledico, deli v nič tudi človeka. Ta je njihov zločin, le da ga ne bi radi priznali."

Toda nesreča bi še ne bila toliko, če bi prezirala delavnega človeka le svobodomiselnega burgezija, "večja nesreča še je to", kakor je označil kardinal Mundelein, "ker so samoljubni delodajalci upregli v svoj voz Cerkev, in so jo hoteli izrabiti kakor policaja, plačujoč sramotne mezde. Naše mesto je med revnimi, je z delavci!"

Ali moremo, — tako Maritain, — misliti brez bolesti na one bedne množice, katerih človeško dostojanstvo je užaljeno, ki se je nazadnje užaljena obrnila proti krščanstvu? Neznano nam je, koliko je med njimi takih, ki so nevede krščanskega srca! Ne vidimo velikanskih naporov in plemenitosti pravega človekoljubja, ki ga polagajo oni v svoje dnevno delo in svojo revščino; pa naj bo to delavec v tovarni ali na polju!

Če bi mogla spregovoriti pocinkana pločevina, ki je

priča bridkih tožba in resničnih bolesti, katere mi tožijo v moji pisarni brezposelni siromaki; če bi mogel razgaliti vse krivice, katere so pretrpeli od svojih gospodarjev, ki se ne sramujejo imenovati se kristjane... , bralcem bi se ježili lasje...

Priznam, da smo bili žrtev kdo ve kakega nesmiselnega obzira, da nismo bridke resnice na ves glas izkričali bogatincem v obraz. Morda je bilo to zato, ker je med bogatini 2% takih, ki so zgledni v svojih dolžnostih, in da ne bi njih po krivici zadeli, smo puščali v zaslepljenem spanju ostalih 98%, ki žive v nasladi in krivici.

Velik greh je bil to.

Ta molk bomo drago plačali na dan sodbe.

Gola in trda resnica je pa tale: prav mala peščica bogatih je vršila pod svojo streho pravo pravico evangeljske Cerkve. Ne velja tistim ta beseda, temveč onim drugim, na katere bomo kričali "zaželjeno ali nezaželjeno", kakor poroča sv. Pavel, da bodo vsaj vedeli, da nismo z njimi.

Res so te vrste namenjene bogatim; toda tudi revnim naj gredo v roke, da bodo suoznali, da smo z njimi, in ne z onimi, ki so iz Evangelija napravili grdo spako! Saj je hotel biti Odrešenik rojen v revščini, živeti s siromaki in ubog tudi uareti na križu.

Nujna pomoč.

Državi pristojna prva naloga, da izdela socijalne zakone v zaščito siromašnim, v pomoč izrabljanim in s tem odpomoči naravnim posledicam, katere mora izzvati socijalna krivica, ki kliče po nujni spremembi.

Toda, četudi je država prva v tej stvari, nismo zato mi poedinci razrešeni svoje dolžnosti v delu prenove. Zato pa naj gredo v javnost tele vrste.

Najbolj nujna odpomoč je torej odpirati gluha ušesa bogatinom.

Če bodo le brali?

Morda pa le pride komu potrebnemu v roke.

Ko bi le hoteli prav umeti!

Rešitev je v tem, da "je delaveca treba razumeti, ne pa s silo ukloniti"... Toda najbolj gluhi so tisti, ki noče slišati.

Naravno, da ne bodo tega radi slišali... ker je tako prijetno živeti nemoten v svoji udobnosti in ne misliti na bedo drugih...

Kardinal Lavigerie, velik prijatelj zatiranih črncev pravi: "V našem času vera izda sama sebe, če ni razsipna v samozataji in ljubezni".

Najokrutnejša stvar na tem svetu je pravica, ki ne pozna ljubezni. (Fr. Mauriac). Ljubezen je kraljevska pot miru in podlaga resnične sreče človeštva (Verdier). Velike misli, velik mož!

Tale pisma so nanizane misli, katere naj pokažejo v pravi luči nauk naše vere, ki naj dajo trpinu utehe v vicah, katere trpi tukaj na zemlji, bogatinu pa naj pomorejo pravi čas, da mu bo nekoč v onih vicah v uteho, če bo izpolnil evangeljsko pravico.

Knjiga pregovorov pravi: Našla sta se bogatin in siromak, obema je Bog Stvarnik!

Naj nihče ne prezre te velike misli.

To pomni: siromak je čast bogatinu. Saj je Bog sam svoje bogastvo skrnil v gube siromaštvu. Saj je "ubogim zagotovil nebeško kraljestvo". Noben bogatin ne bo vstopil v nebeško kraljestvo, če ni s pravičnim srcem delil svojega bogastva s siromaki.

Pomni pa tudi, da je revež bogatinu luč. Bogastvo zaslepi in zastre pogled na Kalvarijo in v betlehemske jasli... Bogatin vidi prav le, če se skloni k siromaku

Nekaj za stariše

Eno najmočnejših vzgojnih sredstev je gotovo kazen: **ob pravem času, energično in redkokdaj**. Cilj kazni naj bo tvoja želja poboljšati otroka; naj te ne vodi nepotrpežljivost in ne jeza, temveč prava očetovska ljubezen. Saj pravi narodni pregovor: Kdor prav ljubi tudi prav kaznuje.

Kazen zaslužijo le otroci, ki so že res nepoboljšljivi in nedovzetni za opomine in svarila. Uspešno jih boš mogel kaznovati le v zgodnji mladosti. Naravno! Če hočeš imeti zdravo in ravno drevo, ga moraš takoj v začetku prerezovati in privezovati. Če si pridobil otroka v tej dobi, boš imel zelo malo dela s kaznovanjem. Morda tega niti ne bo treba nikdar. Saj, če kaj potare, kako nerodnost naredi bo to le iz otroške lahkomišelnosti nevede ali nehote. Dobro vzgojen otrok ne bo imel zlobe.

Čita se o sv. Don Bosku, da ni nikdar rabil kazni pri vzgoji. Pa vendar je eden izmed onih, ki so največ mladine vzgojili in prav dobro jo vzgojili! Ne pripisujemo tega njegovim svetosti, temveč skrbljivosti, ki jo je mladini posvetil. Glej tudi ti in opazuj otroka! Pri igri! Pravijo modri ljudje — da se pri igri najprej in najbolj spozna značaj otrokov. Če je sebičen, vadi ga v odpovedi. Če je nemaren pri delu — vadi ga v pridnosti. Sv. Pavel piše Efežanom: "Vzgajajte otroke v disciplini!" Disciplina pa je ona velika umetnost, ki zna vladati otroka, priučiti ga k redu, lepemu obnašanju in k izpolnjevanju njegovih dolžnosti.

Že prej enkrat smo govorili, da kaznovati otroka blago, kadar prestopi disciplino, znači kaznovati ga neprestano in brezuspešno. Saj če ga malo pecneš, še ni kaznen in še posmehoval se bo takšni kazni. Strah pred dobro kaznijo pa ga bo že izmodril in naučil pameti.

Torej kako boš kaznoval nepridneža? Ena od najstarejših, pa še vedno najboljša kazen je gotovo telesna kazen, čeravno jo moderni svet nekako po strani gleda. Pregovor pravi: Kdor varčuje s šibo, ne ljubi svojega sina!

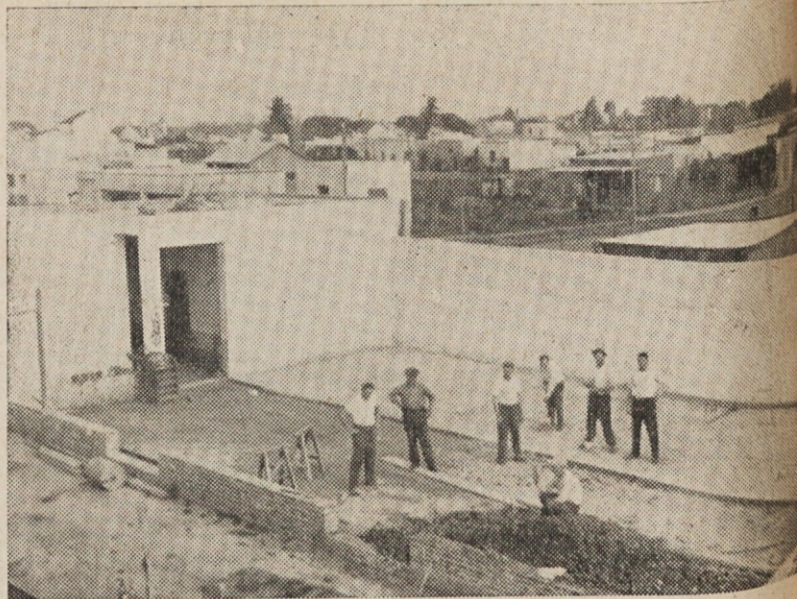
Nekdaj, ko smo še mi hodili v šolo, so bile "pačke" v modi in navadi. Ah, če kako "masne in tople" so padale. Seveda so jih bili deležni največ le dečki. Pa so jih tudi pošteno zaslužili! Tudi doma smo se bali brezovke, kakor Izraelci strupene kače v puščavi. Saj nas je vedno izpod stropa ali doli raz omaro gledala nekoliko po strani. Če njen pogled ni zadostoval, pa je kar šinila prek pleč, kar je ostalo zapisano v spominu za precej časa. V neki pedagoški knjigi se bere, da na

trpinu, če spozna njegovo stisko, če pomaga njegovi bedi, če obvezuje njegove rane, če posluša bridke tožbe bednega, če spozna v siromašnih capah svojega — brata.

Na nekem pokopališču se vidi tale simboličen napis pod žitnim zrnom, razdeljenim na dve polovici: "črta ki deli to zrno pravi, da je ena polovica zate, druga pa za siromake." Toda ta napis je v — Afriki.

V času, podobnem našemu, je srečal sv. Vincenc v kraljevski palači cesarico Ano Avstrijsko, ki je blestela z dragoceno ovratnico. "Gospa, tako jo je navedel, odredite, da se ta ovratnica spremeni v kruh". Cesarica je to tudi storila.

Ko bi le tako razumeli vsi bogati tele dobrohotne vrste.

Rosario: Fantje na delu v "Triglavu".

Angleškem menda ni nobenega škofa, niti doktorja, kateremu ne bi v mladosti izmerili hlačk. Pripoveduje se, da je francoski kralj Luis XIII. bil kaj malo prijatelj knjigam. Njegova mati — kraljica — je stvar hotela urediti prav, zato je naročila njegovemu učitelju Louvré-ju naj ga dobro izšiba, ne gledé na kraljevsko osebo. Seveda se je kraljevič obotavljal ali končno je vendarle moral pristati, proseč: "Ali gospod Souvré, vas prosim, naj ne bo preveč hudo!"

Ta vrsta kazni torej naj ne bo prečesta, da ne pride otroku že v navado. Če je mogoče naj se izvrši na samem. **Povej otroku zakaj je bil kaznovan!** Naj sam spozna, kaj zasluži njegova neposlušnost, svojeglavost in nemarnost!

Dobro boš kaznoval otroka z obedom ob samem kruhu. Mnogo bolj, kakor da bi mu dvajsetkrat prikratil kos pogače.

Tudi sprehod in kakšno zabavo naj žrtvuje za svojo nepopravljivost.

Na razmišljanje ga boš prisilil, če ga zapreš samega ne samo za par minut, temveč za par ur. Seveda moraš dobro poznati otrokov značaj — da kaznivši ga ne napravíš večje škode. Bog ve, kaj bi skoval v svoji glavi v tem času kak melankolik ali kolerik. **To bo le veseli naravi v pravilno kazen.**

Če dobro poznaš otroka — boš pač sam še našel dovolj primernih kazni. Piše sestra **Silvestra**.

NA AKONKAGUO

Film o ekspediciji, kateri se je pridružil rajni g. Jože Kastelic, je sedaj zagotovljen.

3. novembra ob 16 uri

V SALONU "SAN JOSE" (AZCUENAGA 158) se bo vršila uprizoritev filma, ki je za nas dvakrat zanimiv, ker nas bo povedel tudi v snežne višave gorskih velikanov.

VSTOPNINA BO 1 PESO ZA OSEBO
PRIDITE VSI IN S TEM PODPRITE NAŠE
"DUHOVNO ŽIVLJENJE"!

Politične prilike na Štajerskem in Dalmaciji

(Te prilike se nanašajo na volitve za dunajski parlament v letih 1907. in 1911.)

NARODNI POLOŽAJ NA ŠTAJERSKEM V DOBI PRED SVETOVNO VOJNO OB DRŽAVNOZBORSKIH VO- LITVAH 1907 IN 1911.

N e m š k i volilni okraji:

Podajam tudi nekatere številke za Štajersko, da bo tako slika čim popolnejša. Zanimivi so zatorej tudi podatki dežela, katere so padle pod nemško oblast.

Štajerska je bila razdeljena med Jugoslavijo in Austrijo. Od 30 volilnih okrajev, ki jih je Štajerska imela, so v celoti pripadli Jugoslaviji 24, 25, 26, 27, 28 in 29ti slovenski okraj, tudi 9 in 11 nemški okraj v celoti, delno pa 10 in 20 nemški okraj. Od 30. slov. okraja je tudi večina pripadla Jugoslaviji.

Leta 1900 je imela Štajerska 1.313.000, leta 1910 pa 1.394.000 prebivalcev.

Po občevalnem jeziku je bilo:
1900: Slovencev 409.500, Nemcev 902.300
1910: Slovencev 409.684, Nemcev 983.900

Za Slovence je ta številka porazna; kajti število Nemcev je znatno porastlo, a Slovenci padejo od 31.1% na 29.3% celotnega prebivalstva v enem desetletju. Slovenci so se sicer na vso moč upirali, toda komaj so obdržali število, % je pa padel.

Naravno je, da v teh številkah nekaj ni prav.

Po novem volivnem zakonu je odpadlo na vsakega poslanca 1. 1900 prebivalcev 43.776. L. 1910 pa 46.776 v 30 volivnih okrajih. Nemcem je bilo priznanih 23 zastopnikov (76.6%) za 68.6% prebivalstva. Za Slovence je ostalo 7 zastopnikov (23.3%) za 31.1% slovenskega prebivalstva.

Leta 1907 je prišel en nemški poslanec na 42.750 Nemcev, na vsakega slovenskega poslanca pa je bilo 58.526 Slovencev.

Naj govore številke:

1. vol. okr. (Gradec) 14000 preb.
9. v. o. Maribor 23.400 preb. od teh 4100 Slovencev.
10. v. o. Mariborska okolica 23.700 prebivalcev od teh 2400 Slovencev.
11. v. o. Celje (nemški del) 29.600 prebivalcev od teh 11.300 Slovencev.

V teh volilnih okrajih se zgubi torej 17.800 Slovencev, med tem ko ima v prvem v. o. 13.900 Nemcev lastnega poslanca.

Ostali volilni okraji nemškega porekla so sicer bolj obljudeni, a nikakor ne dosegajo velikosti prebivalstva po slovenskih volilnih okrajih, v katerih je najmanjši 28ti z 46.000 prebivalci.

Od nemških v. okrajev imata samo dva nad 50.000 prebivalcev, od slovenskih ima pa samo eden manj od 50.000.

V nem. o. se je zgubilo 24.800 Slovencev, v slov. o. pa se zgubi samo 11.200 Nemcev.

Opazamo pa veliko spremembo od 1907 do 1911, kakor je razvidno iz sledeče tabele:

Nemško število v slovenskih volilnih okrajih raste, slovensko pa v nemških okrajih na slov. ozemlju pada.

Slovensko število je padlo za 273, dočim je nemško število na slovenskih tleh narastlo za 7.814 (to je 69%).

Te številke stoje seveda na nemških političnih metodah, ki so bile na Štajerskem slične kot na Koroškem.

Volilni okraj	1907.			1911.		
	Prebiv.	Nemci	Slovenci	Prebiv.	Nemci	Slovenci
1. Gradec	14.000	13.900	—	14.089	13.991	88
2. „	34.500	34.300	—	39.599	39.224	200
3. „	48.500	47.800	500	55.743	55.352	294
4. Gradec okol.	44.600	44.19	200	54.273	54.059	173
5. Maria Zell	54.500	53.700	700	65.531	65.258	192
6. Eisenerz	37.200	36.700	200	41.287	40.881	364
7. Judenburg	36.600	36.300	200	41.270	40.906	107
8. Radgona	32.300	32.100	200	34.859	34.714	132
9. Maribor	23.400	19.300	4.100	26.593	22.653	3.823
10. Maribor okol.	23.700	21.200	2.400	26.121	24.051	2.029
11. Celje	29.600	17.900	11.300	31.171	19.293	11.831
12. Müzzuschlag	43.900	43.700	—	47.410	47.267	118
13. Leoben	39.400	39.100	100	42.183	42.117	48
14. Liesen	43.000	43.000	—	44.165	44.123	16
15. Murau	43.100	43.100	100	44.120	44.020	59
16. Voitsberg	47.100	46.600	500	46.656	46.319	184
17. Gradec okol.	48.700	48.600	200	54.127	53.795	298
18. Lipnica	42.400	41.400	100	42.633	41.419	1.211
19. Kirschbach	53.600	53.100	400	55.009	54.904	82
20. Cmurek	46.600	42.900	3.600	46.791	43.564	3.225
21. Feldbach	42.700	42.700	—	42.992	42.992	—
22. Weiz	41.200	41.200	—	42.837	42.735	53
23. Pörlau	45.900	45.900	—	47.449	47.448	—
Skupno	916.500	888.600	24.800	986.908	971.085	24.527

Slovenski volilni okraji:

24. Maribor						
levi breg	68.500	3.300	65.200	69.244	6.409	62.833
25. Mar. des. breg	58.500	3.400	55.100	59.804	6.145	53.608
26. Ptuj	64.900	500	64.500	66.030	734	65.290
27. Celje	49.500	900	48.600	52.538	1.754	50.744
28. Rogatec	46.100	200	45.900	46.405	246	46.158
29. Brežice	52.500	600	51.800	56.634	883	55.687
30. Slov. Gradec	54.500	2.400	52.100	53.316	2.843	50.462
Skupno	394.500	11.200	383.200	403.971	19.014	384.782
Vseskupno	1.311.000	899.800	408.000	1.390.879	990.099	409.309

Značilno za volilno borbo na Štajerskem je tudi to, da so nemški okraji, ponemčurjena mesta, nastopali z najmočnejšimi strankami, ki so uživale polno podporo vseh oblasti (deutsch-radikal, all-

deutsch, deutsch-freieitlich). Slovenci so se morali boriti torej z zagriženimi protivniki. Svojega kandidata so proti nemškemu postavili samo v 11. okraju, ki obsega južnoštajerska nemčurska mesta.

Oglejmo si nekatere okraje:

	nemš. soc. dem.	kršč. soc.	nem. ljudska str.	nem. radikali
9. volilni okraj: Maribor mesto	2.075	184	—	1.805
10. volilni okraj: Stainz	19	112	13	79
Ivnicca	13	68	89	1
Cmurek	12	68	6	187
Gornja Radgona	2	50	82	2
Arvež	—	32	6	62
Lučane	—	28	—	40
Lipnica	60	168	225	101
Strass	1	17	2	115
Ernož	35	90	38	8
Lonč	114	64	75	35
Gross Sankt Florian	12	100	26	14
Schwanbeg	53	122	32	4
Wildon	57	87	4	94
Sankt Georgen	1	109	1	67
Ptuj (mesto)	150	27	65	240
Breg	39	54	1	110
Sv. Lenard v Slov. gorica	—	27	1	71
Pobrež	224	14	—	110
Razvina	32	16	—	61
Skupno	824	1.253	666	1.401

V teh okrajih Slovenci niso šli na volitve.

	nem. soc. dem.	nem. radikal.	slov. liber.
11. volilni okraj:			
Ormož	—	111	36
Sevnica	32	49	263
Laško	2	94	29
Brežice	2	130	33
Ljutomer	3	111	64
Slovenska Bistrica	5	162	39
Slovenji Gradec	10	135	24
Šoštanj	7	130	76
Marberg	12	126	16
Muta	82	96	19
Vuzenica	27	41	109
Zgornja Vižinga	—	10	118
Gortina	14	56	25
Sobota	57	47	7
Rogatec	3	116	4
Rogaška Slatina	—	112	2
Studeneč	473	64	72
Sv. Lovrenc na Pohorju	63	92	26
Celje (mesto)	30	699	144
Vojnik	—	69	38
Konjice	9	163	12
Vitanje	2	68	12
Skupno	833	2.681	1.179

Nastopili so Slovenci samo z liberalno stranko.

Naslednji kraji so pa čisto slovenski.

	slov. kat.	slov. liber	nemšku-tarji	slov. soc-dem.
24. volilni okraj:				
Maribor, severni del	2.095	109	1.161	266
Sv. Lenart	1.919	258	274	—
Ljutomer	1.516	438	17	30
Gornja Radgona	1.135	97	342	1
Skupno	6.665	902	1.794	297
25. volilni okraj:				
Maribor, južni del	1.158	185	623	676
Slovenska Bistrica	1.591	70	826	174
Konjice	1.562	662	642	14
Skupno	4.311	317	2.092	864
26. volilni okraj:				
Ptuj	3.600	1.205	1.161	—
Ormož	1.790	960	156	—
Skupno	5.390	2.165	1.317	—
27. volilni okraj:				
Celje	2.146	2.887	101	448
Vransko	152	1.244	43	3
Skupno	2.658	4.131	144	451
28. volilni okraj:				
Rogatec	983	466	168	—
Šmarje pri Jelšah	1.231	562	433	—
Kozje	1.973	626	53	—
Skupno	4.187	1.654	654	—
29. volilni okraj:				
Brežice (prve volitve)	1.363	672	—	118
(ožje volitve)	1.674	1.104	—	—
Sevnica	599	438	—	37
Laško	1.797	745	—	1.535
Skupno	3.795	1.855	—	1.690
30. volilni okraj:				
Marberg	136	714	—	219
Šoštanj	762	961	—	9
Slovenji Gradec	469	1.337	—	2
Gornji Grad	1.662	386	—	5
Arvež (2 mestna občina)	174	117	—	—
Skupno	3.203	3.515	—	235

Nemci v slovenskih volilnih okrajih niso postavili svojih kandidatov, toda pomagali so si dobro. Stvorili so posebno "stranko Nemcem prijaznih Slovencev", po domače: "nemškutarji", iz katerih so se vzgajali najzagrizenejši protivniki Slovencev. Njihovo delo pa seveda ni rodilo sadu, ker so bili povsod izbrani slovenski poslanci. Vendar je to uplivalo slabo na slovenski življenj, kar se kaže tudi v volilni vdeležbi, ki je bila 1911 mnogo manjša.

Dobro so se zavedali štajerski sloven-

ci nevarnega položaja; zato so se pa tudi smotreno organizirali proti nevarnosti in si ustvarili lepo in močno gospodarsko, kulturno in politično organizacijo, ki je zaustavila nemški "Drang nach Osten".

DALMACIJA

Tudi del Dalmacije spada v mojo razpravo, ker je padel pod Italijo. Ta del tvori 1. Zadar z okolico in 2. otok Lastovo.

Zadar z okolico je imel 23 davčnih občin in l. 1910 36.595 preb.

		Pod Italijo je padlo
Nemcev	477	336
Srbov-Hrvatov	23.651	5.139
Italijanov	11.552	11.438
ostalnih	915	751
Skupno	36.595	17.664

Lastovo je imelo l. 1910:

Srbov-Hrvatov	1.403
Italijanov	8
Ostalih	6

Torej 1.417 prebivalcev, ki so vsi prišli pod Italijo.

Zadarsko mesto z okolico je imelo pred vojno torej 23.651 (64.63%) jugoslovanov, a samo 11.552 (31.57%) Italjanov, radi katerih je Italija prekoračila Jadran in vključila v svojo kraljevino tudi veliko število jugoslovanskih rojakov to je 5.139 ali čez 21% celotnega prebivalstva. Zaradi 14 Italjanov, ki so ostali v Jugoslaviji, pa so jim uzakonili pravico do manjšinskih šol po celi Dalmaciji.

Seveda ni za Zadar nikaka pridobitev, da je prišel k "materi Italiji", kar kaže nadaljni razvoj mesta, ki kaže l. 1921 samo 17.065 prebivalcev proti 17.664 v letu 1910.

Na otoku Lastovo je prebivalstvo narastlo za 141 oseb.

Volitve 1907.

V volilni borbi za dunajski parlament je Dalmacija pokazala znatno manj borbenosti kakor smo videli v slovenskih deželah.

Sploh je glasovalo komaj 54% volilcev, kar je postavilo Dalmacijo na najnižjo stopnjo volilne vdeležbe v celi Avstriji.

Za našo razpravo ni pomembno kako so bile volitve drugod po Dalmaciji, marveč je važno le, kako je bilo v zadarskem volilnem okraju in v X okraju, kamor je spadal otok Lastovo:

Zadar je bil I. vol. okraj, ki je imel po štetju 1900 74.500 preb.

Hrvatje (katoliki)	60.500
Srbi (pravoslavni)	3.500
Italijani	9.600

Vsi ti so dali 15.909 volilnih upravičencev. Od teh se je vdeležilo volitev leta 1907:

za stranko prava	5.079
proti resolu.	2.996
Italjanska	3.076
neveljavnih	17
Skupno	11.168

Prišlo je do ožjih volitev med italijansko in pravaško stranko, katerega se pa italijanska stranka ni upala vdeležiti in je bila volilna vdeležba zato neznatna. Samo 2 glasova sta bila za italjansko stranko, pravaši pa so imeli 7.215.

Da so Italjani dosegli pravico do ožjih volitev, temu se imajo zahvaliti le dejstvu, da hrvaški volilci niso nastopili v eni skupni stranki. Prav to je nedvomno dalo Italjanom izreden volilni uspeh, da so dobili ne le vseh 2.049 glasov, ki so odgovarjali njihovem številu in ki so se vsi vdeležili volitev, temveč so dobili tudi 1.027 glasov, ki so jih jim dali neitaljanski volilci.

Nikjer drugje v Dalmaciji niso Italjani postavili svojih kandidatov.

Volitve 1911

To leto so pa nastopili Italjani že tudi v šest drugih okrajih. Hoteli so vsaj prešteti svoje prijatelje in zveste. Dejansko so se vsi njihovi zvesto vdeležili volitev, česar Hrvatje in Srbi niso storili. Štetje izkazuje porast italjanskega prebivalstva v Dalmaciji za 1900 do 1910 za 2270 v

Zadru in v vsej ostali Dalmaciji samo 458 Italjanov.

Od 83.359 prebivalcev je bilo vpisanih 17.747 volilcev.

Vdeležilo se je volitev 11.871 volilcev (67%).

Od teh so dobili Italjani 3.828 glasov (32,39%).

V resnici pa je bilo italjanskega prebivalstva samo 14,11%.

Spet je očitno, da je neenotnost v vrstah jugoslovanskega življa šla v prid Italjanom.

Od volitev 1907 je narastla italjanska stranka od 3076 na 3823 glasov.

Tudi to pot je prišlo do ožjih volitev, katerih pa se Italjani niso vdeležili več kot s 6 glasovi. Saj tako niso mogli upati na zmago. Toda tudi slovanski element je pokazal malo volje za ožje volitve, ker je glasovalo samo 4590 volilcev.

V tem volilnem okraju so bili poleg Zadra in okolice vključeni tudi otoki: Rab in Pag in okraj Biograd.

Lastovo je spadalo v volilni okraj Korčula. V tem volilnem okraju je bilo leta 1910 430 Italjanov. Pri volitvah so pa našli kar 183 glasov, kar je seveda mnogo več, kot je bilo italjanskih volilcev. To daje slabo spričevalo Hrvatom.

Volilne borbe v Dalmaciji nisem tako točno obdelal kot v slovenskem Primorju, ker namen razprave je pokazati predvsem tiste, kraje, kateri so prišli pod italijansko oblast.

Bilo bi pa nadvse hvalevredno, če bi se oglasil kdo, ki bi obdelal podrobno te stvari za vse slovenske in hrvaške kraje, kateri so prišli v tuje roke in po katerih hlepe tujei.

Te številke pa, katere sem navedel, govorijo glasno, da Slovenci in Hrvatje še niso izginili, da se jim pa godi velika krivica, ker nimajo niti najbolj osnovnih človeških pravic v deželi, ki se ponaša z 200 letno kulturo.

Franc Barbalić

Med Slovenci v Santa Fe.

S tem končamo velezanimivo razpravo g. Barbalića. Številke, ki jih je marljivi učenjak zbral, bodo nekoč glasna priča pri naši narodni pravdi.

Žalibog, da nismo mogli razprave priobčiti v celoti, ker ni dovolj prostora. Upamo, da nam g. pisatelj tega ne bo zameril
Uredništvo.

ODGOVOR NA POVABILO.

Že drugič sem dobil povabilo v "Dühovnem življenju", da bi naj kaj pisal. V številki avgusta me Preininger "pristrčno pozdravi" in prosi da naj Vam kaj pišem po prekmurskem. Če bi to bilo samo meni podložno, bi že večkrat pisal; pa ka ščete? morem delati moje račune s časom. Ja, prav s časom! Gda se zajtra zbudim, prva moja misel je ta: koliko vör šole mam gnjes? Gda idem spat, jako pozno sigdar! moja zadnja misel je: sam že dobro pripravljen za šolo ali nej? Če Vam ne pijšem je vse kriv čas, ali bokše, šola!

Zdaj pa ščem vkradnoti šoli malo časa, in Vam pijšem eden par besedie. Ka Vam pa naj pijšem? Edno predgo mogoče neščete; zato Vam dam samo nikaj dobrih nasvetov. — Pred vsem pa se Vam najsrčneje zahvalim za to ka ste napravili za mené tam na Avellanedi. Zdaj Vas zahvalim vse javno v "Dühovnem življ.". Moja zahvalo, ka več velja kak te besede, sam že tudi napravo pred Bogom. Moja sv. Meša 17. junija je bila za vse tiste ki so bilij 16. aug. na Avellanedi, ali ka so kaj dali, in tüdi za vse drüge ka so nej mogli prijiti; ka Vam jaz nemrem poplačati, naj Vam poplača Bog z svojim velkim blagoslovom v vsej vašij delaj! Posebna hvala pa naj gre našim sestram na Paternalu, ka so štele pripraviti novomašniško torto. Štöj sam je iti osebno zahvalit, pa mi je prilika odbejžala, in tak mi je nej biló mogoče. Paciencia!

Prvi nasvet ka Vam ščem dati je ta: jako sigdar združeni v vsakšem oziru v materjalske min v dühovnem: bojte združeni in boste že vidli ka de Vam vse dobro šlo; zato ka te si te pomagali, če de šteri v potrebi; nete gledali samo za šebé, ampak se bote spomnili tüdi drugih; in se nede zgodilo med Vami to ka se mnogo krat zgodi, to je ka so ništerni tak bogati ka nevejo ka delati z svojim bogastvom, drugi pa morejo iti kodivat; pa jim ešče te tüdi ne pomagajo bogatini. Posebno pa si bote pomagali v dühovnij potrebaj. Kolko krat bote žalostni, Vam kaj nade šlo dobro ali vse na opak? Če Vam bo te mogoče dobiti edno pomoč, edno tolažbo, eden dober nasvejt šteri Vam dajo korajžbo, bote za te rejšeni, če pa jih ne dobijte in ne najdete, Bog zna

ka se bo zgodilo z Vami! Ta pomoč Vam pa bo ešče mnogo krat bole potrebna v Vaših düšnih potrebaj. Kolko krat eden dober in pravičen, pošteni prijatelj reši od slabé poti ednoga človeka ka bi drugače zablodo in mogoče zgübo za vedno dobro pot!

In bote združeni če se bote ljubili, če bote v drügh vidli ednoga človeka ustvarjenoga kak Vi, ka nema drügoga cilja kak Vi, če bote vidli v njem eden kip božji, Boga samoga.

Drügi nasvejt je ta: spomnitesi, dragi rojakje, da ste Vašo düšo nej pujstili tam v domovini, zato ne delajte samo za telo, ampak tüdi kaj za düšo; spominjajtesi da naša prva skrb more iti za rešenje naše düše in tüdi düše naših bratov. Zato če viditi da se med Vami ništerni ločijo od svojega cilja, od dolžnosti svoje düše, pomagajteje vrnitise na dobro pot in v njej napredovat. Bog Vam bo bogato blagoslovo te Vaše trüde.

In končam z ednim tretjem nasvejtom za stariše sedanje in bodoče. Če ščete da naš narod ne dopadne doj in mrjé ampak naj rasé sikdar bole močen, dajte njemi dobro mladino, to je zdravo, močno v teli, posebno pa močno v düši; za to je potrebno mnogo Vašega dela: morete se trüditu jako za dobro zgojenje Vaše dece, štero morete zgojiti kak naj boukše o vseh dolžnostih. Ta je Vaša najveksa dolžnost pred Bogom, pred narodom, pred deo; in gorje Vam če bi eden dén mogli Vaši sinovje ali hčerke pravitu: "moja mati, moj oča so krivi če sam nej bokši ali bokša, in če hodim po slaboj, sramotilnoj in nečastnoj poti". Kakša bo te Vaša starost? Prlé si pomislite dobro!

Odpüstitemi če sam Vas malo müdil, pero la intencion fué buena!

Do videnja, Vaš

Kolman Kisilak.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

Nova cesta je bila otvorjena 7 julija, ko so stekli prvi vozovi iz šmartnega na Vojnik pri Celju. 45 let je zahteval narod to cesto. Stala je 1,275.000 Din.

Ljubljansko pokopališče pri sv. Križu, je dobilo monumentalno zgradbo, ki se odslej imenuje kar mrtvašnica "žale", kot je stara naša beseda za "žegen". Po Plečnikovem načrtu so ljubljanske žale najlepša zgradba te vrste. Slovesni bla-

goslov je bil 7 julija. Znano je, da tja sedaj vozi tudi tramvaj.

Naša lesna industrija je prišla v zagato s trenutkom, ko je vojska povzročila zaprtje Sredozemskega morja. Najboljši kupec našega lesa je Italija, za njo pa tudi Nemčija. Toda okrog 40 odstotkov lesa je šlo v druge dežele, namreč v Anglijo, Francijo, Tunis, Alžir, v Španijo in dežele Južne Amerike. Trgovina z navedeni-

mi državami je prenehala. To je imelo posledico na našem domačem trgu, da so pretirane cene lesa in drv začele padati, povrh pa so tüdi nekatere lesne industrije začele omejevati obrat. Pač pa bodo v Angliji in v Franciji ter Španiji cene poskočile. Dokler traja vojska pa bo za našo lesno industrijo težko, da bo dobila kakšne nove trge.

V šent Jakobu v Trstu so obhajali svečano jubilej svojega "gospoda". Prav za prav še dvojnega: saj je g. Ivan Omersa v občirni fari sv. Jakoba v Trstu že toliko let, kolikor je mašnik. Gospod Omersa je krepak Gorenjec po rodu, iz Tržača doma. Pomanjkanje duhovnikov v tržaški škofiji je tudi njega zvalilo pastirovat na jug. Takoj je prišel v obljudeno šentjakobsko faro. Prijazni gospod, res postavne zunanosti, se je kmalu vseni priljubil. Šentjakobčane je znal prijati pri pravi struni. Ogromno breme dušnopastirskega dela se je zvalilo na mlade rame. K temu se je pridružilo še poučevanje veronauka na tedanji šentjakobski šoli. Ko je čez par let njegov šef zbolel, je moral jubilat celih deset let poleg nešteti drugih poslov opravljati še službo in vso pisarno kot župni upravitelj najtežje tržaške fare.

Posebno pa mu je bila pri srečanju ženska Marijina družba. Koliko deklet se je v njej obvarovalo stranpotov velikomestnega življenja! Ta cvetoča verska družba je eminentno Omersovo delo in tudi — spomenik.

Zadnje čase je delavni gospod moral sprejeti še poučevanje semeniščnikov v Kopru. Pri vseh obilnih poslih ima pa jubilat vedno smehljaj na ustih in vedrino na obrazu. Zato tudi Tržačani radi srečujejo in pozdravljajo živahnega gospoda in so se kar začudili, da je že pri srebrnem jubileju. Ni ga, ki mu ne bi prav prisrčno voščil ad multos annos in da bi še dolgo pastiroval in ostal med svojimi farani, ki ga ljubijo in spoštujejo kot očeta!

V Gorici je nasledil monsg. A. Berlota monsg. dr. Butto, ki je doma iz Vidma. Deloval je pa v Siciliji, predno ga je nadškof Margotti poklical v Gorico.

V Logu pod Mangartom je umrla blaga mati Amalija Mladič.

Kava se po 1. juliju v Italiji ne kuha več; kruh pa je samo iz enotne moke.

Iz Lokavca poročajo, da se je ponesrečila Katarina Bremec v štandrežu pri Gorici, kjer je padla iz visvi in hlev.

V šent Lovrencu na Dravskem polju je oni dan iztirila lokomotiva tovornega vlaka.

Mariborsko bogoslovje je bilo povišano v značaj vseučiliške fakultete.

Na Ptujski gori se nadajujejo popravila božje potne cerkve, ki bo tudi popravljena ostala — črna.

V šent Petru pod Svetimi gorami bodo zgradili nov most čez Bistrico.

V Fazaneriji v Prekmurju sta se igrala dva sobočka študenta "Indijance". Samokres pa ni bil prazen in je moral v bolnico Slavko Kužević, sin kavarnarja iz Lendave.

Sobota. Iz Nemčije so prišli delegati, ki vodijo pogajanja z našimi oblastvi za odhod naših sezonceev v Nemčijo. Vendar pa je število odhajajočih letos mnogo manjše kakor preteklo leto. Kajti sedaj lahko gredo le moški, stari nad 40 let, in ženske nad 21 let stare.

Letos je preko mariborske postaje v Nemčijo odpotovalo že kakih 3000 sezonskih delavcev. Vsega skupaj je sedaj šlo preko Maribora 6 transportov, povprečno s 500 delavci in delavkami.

V Turinšču lepo napredujejo dela pri gradnji prosv. doma. — Košnja je bila obila, toda močno je nagajo slabo vreme.

8. junija je videla Sobota lep izlet ma-

riborskih maturantov, ki ga je vodil ravnatelj marib. gimnazije.

Prireditev za "Slovenski list"

V nedeljo 20. oktobra ob 4.30 popoldne se bo vršila v dvorani "XX de Setiembre", ulica Alsina 2832, velika prireditev v prid "Slovenskemu listu".

Za to prireditev se odbor "Slovenskega doma" vneto pripravlja ter bo ta prireditev res nekaj posebnega. In kako tudi ne, saj bo spored izredno pester in bogat, ker bodo pri tej sodelovale razne organizacije in posamezniki.

Dramatični odsek "Slovenskega doma" bo dal ta dan na oder nad vse zanimivo burko "SATANOVA MASKA". Ta igra bo v Buenos Airesu prvič igrana ter bo pod režijo režiserja, ki je režiral že mnogo iger tukaj med nami in dosegle vedno velikanski uspeh, kakor n. pr. "Učiteljica", "V Nižavi", "Deseti brat", "Scampolo" in druge.

Poleg igre, bodo nastopi najboljših solistov kolonije in zbori. Priliko bomo imeli poslušati petje naše mladine, ki se je občinstvu že tako prikupila.

Pa tudi naša mlada in dražestna dekleta nas bodo pozabavala s svojim bajnim plesom. Poleg vsega tega bodo še razne druge zanimive točke.

V Trbovljah gradi rudnik otroško zavetišče za 25 sirot in 75 otrok, ki bo imelo tam zavetišče čez dan. Delo bo stalo 1,5 milijon Din.

Beltinci. Poročila se je Marica Oštere iz Beltincev z Albinom Nerino, mestnim kemikom in ljubljani. Poroka je bila v škofiji Loka.

V Gorici je umrl 85 letni Igancij Savnig, znan trgovec, doma iz Bilj. Bil je mož poln duhovitosti in vedno za "spas". Saj je bil on v Gorici prvi trgovec gramofonov.

V Vrtojbi je bila nova maša 23. junija, ki jo je pel Kazimir Kumar.

V Kanalu pri Soči je umrl "Samotar" 60 letni Anton Magajna.

V Spodnji Idriji je umrl 80 letni Ignacij Lampe, občinski odbornik, obče spoštovan mož, zavedan narodnjak.

Zagreb bo dobil novo cerkev, ki jo gradijo kot novo faro na Selski cesti. Posvečena bo sv. Marku Križevčaninu.

Slovinci ustreljeni v Belgiji. Ko je vdrila nemška vojska v Belgijo, je tamkaj zalotila tudi tri naše rojake rudarje v Charleroy. Bili so to: Josip Gantar, Hieronim Seljak in Matej Velikajne, vsi trije tam od Idrije. Oni niso hoteli bežati in so jih baje Francozi pokosili s strojnico.

V žavljah pri Trstu grade pri rafineriji vas "Aquilina", ki bo služila delavstvu in uradništvu tamkajšnje industrije. Stroški vasi so 3 milijone lir.

165 m globoka ledenica je bila odkrita

na Trnovski planoti. Tamkaj se vsak čas najde velike zaloge ledu. Seveda je danes tržačanom cenejši tovarniški led kot tisti iz ledenih jam.

Letalski napadi v juniju so izzvali veliko razburjenje po naši Primorski. Ni pa znano, v koliko so bili napadeni objekti poškodovani. Pokalo pa je pri šenpetru, Divači, na Opčinah v Plavah in Trstu, večinoma koder stojte električne naprave in važna prometna središča.

Slovenska knjižnica v Italiji. Gorica bo v letu 1940 dosegla posebne vrste rekord med vsemi italijanskimi mesti. Kakor druga mesta, tako ima tudi Gorica svojo državno knjižnico, ki se bo pa letos, kakor piše goriški mesečni časopis "La vita isontina", izredno povečala. V njej bo naenkrat kar 20.000 zvezkov več kot pa dozdaj. Vsaj desetina tega bi prišla v poštev za slovenske bralce, t. j. tako imenovana slovenska skupina, ki bo obsegala najmanj 2.000 zvezkov. V tem, slovenskem oddelku goriške državne knjižnice so v glavnem knjige, ki so bile nekoč v knjižnici bivše idrijske realke. Omenjeni goriški mesečni list piše o teh knjigah iz bivše idrijske knjižnice med drugim tole:

"Dela bivše šolske knjižnice v Idriji že sama nudijo skoro popolno sliko slovenskega slovstva in kulture od narodnega preporoda do novoromantičnega simbolizma. Slovanski oddelek izpopolnjuje zdaj lepa vrsta vzgojnih, zabavnih in poučnih knjig Družbe sv. Mohorja v Celovcu in Slovenske Maticе v Ljubljani. V idrijski knjižnici je zastopan velik del modernih slovenskih književnih struj. Posebno Gorica se bo lahko posluževala slovenskega oddelka knjižnice in se bo istočasno mogla ponašati tudi s tem, da je njena državna knjižnica edina v vsej Italiji, ki ima popolno zbirko slovenskega leposlovja iz 19. in 20. stoletja."

Zadružna Zveza je 26. junija delala svoj letni obračun. V tekočem letu preživlja trdo preiškušnjo, kajti pod vplivom vojne razpeloženja je narod navalil na hranilnice, da si reši prihranke pred morebitnimi nevarnostmi. V enem samem mesecu je izplačala Zadružna zveza 5 milijon Din. Brezhibna organizacija te zadružne ustanove, ki je ena najboljših v Evropi, je dobro vzdržala tudi to preiškušnjo. Letni obračun je pa izkazal, da je njena moč zares prepomembna za slovensko gospodarstvo. Ob koncu 1939 je imela Zveza 739 članic: 342 denarnih, 40 mlekarstvih, 10 trgovskih, 61 živinorejskih, 41 strojnih, 27 elektraren, 10 vinarskih, 25 vodovodnih, 43 stavbinskih, 25 obrtnih in še nekaj drugih.

V Ltlji je meningitis, ta nova bolezen, zadela že toliko prebivalstva, posebno otrok, da je bila šola v juniju zaprta radi velike nalezljivosti. Del šole so začasno spremenili v bolnišnico, da ni treba obolenih voziti v Ljubljano.

V Metliko se je vršil 16. junija izlet tujskoprometnega društva. Znana posebnost so staroslavni belokrajinski narodni plesi, katere so tisti dan metličani izvajali pred gledalci iz daljnih krajev.

Novomašniki-salezijanci, ki so peli letos novo mašo: Grmič Franc v šent Jurju v Slov. goricah, Jakob Avgustin v Beltincih, Kristanc Eustahij v Cerkljah pri Kranju, in Pintarič Štefan v Beltincih.

V Trstu še vedno stojte nekateri spomeniki avstrijskim cesarjem (Leopold V, in Karl VI). Večkrat že sta se morala seliti po mestu, ker so ju hoteli očuvati kot

umetniške spomenike. Sedaj so se oglasili tržaški bivši borec in menijo, da jih je treba položiti k "počitku".

Železne ograje v Italiji, pravijo, da bodo domovini lahko mnogo bolj koristile kje drugje kot na sedanjih mestih in so že vse popisane.

Toča v Prekmurju je naredila zelo veliko škodo v Soboti in v krajih proti Gradu in Madžarski meji. Deset dni pred žetvijo je bilo vničeno zoreče polje. Silni naliv je velikot nesreče še povečal.

V Šent Lovrencu na Dolenjskem je bila 18. junija velika nevihta; strela je ubila pri Ovnu na Muhobranu dve govedi.

V Šmihelu pri Novem mestu je slavil cerkvenik Bele trojni jubilej: 80 letnico rojstva, 60 cerkveništva in zlato poroko.

V Svetem Križu pri Litiji so bile nove orglje blagoslovljene 29. junija.

V Škocjanu pri Turjaku je drzen vlomilec vlomil v župnišče, kjer je iz blagajne posojilnice odnesel 8000 Din. Pa ni imel dolgega veselja ulomilec Tekavčič, ker so ga ujeli.

Pri Pesnici nad Mariborom je trčil jugoslovanski tovorni vlak z nemškim vlakom preмога. Škoda je zelo velika.

V Mariboru bo zgrajena nova realna gimnazija. Delo je bilo izdraženo za nekaj pod 5 milijonov Din.

Dolsko pri Ljubljani. Homonov oče je praznovel 80 letnico. Marsikateri siroti je nadomestil očeta in še danes je njegov dom polen velikih in malih, ki so prišli tja brezdomci. Mož je bil in še danes je živ z gled trdne vere. Uro daleč k sveti Trojici, pozimi kar z bakljo! in 80 let ga kar nič ne teži. Le za čebelicami se je naveličal letati.

Rakitna je kar dvakrat romala na Brezje. Enkrat je slo 70 otrok, drugič pa so omnibusi peljali kar 130 starih in mladih. — Gospod župnik je tudi sicer pokazal veliko delavnost. Prenovili so se oltarji. Tudi vedno več izletnikov prihaja v Rakitno.

Pisatelj Matija Malešič, zelo priljubljen ljudski pisatelj je umrl v Škofji Loki, kjer je bil okr. glavar. Pokojnik je bil doma iz Bele krajine ter je služboval med drugim tudi v Metliki in v Logatcu. Kot pisatelj je sodeloval v glavnem pri "Domu in Svetu" ter pri "Mladiki" s povestmi "Kruh", "Oj tam za goro" in drugimi. Pred nedavnim je dobil nagrado "Doma in Sveta" za svoj roman "Škratno nebo na vzhodu in zahodu". Bil je blagoga značaja, dober družabnik, kremenit, prijeten človek, ki ga je bil vesel vsak, kdor se je imel priliko z njim seznaniti.

Lep par volov je zredil Anton Kebe v Cerknici. Tehtala sta 1900 kg, pa so ju že pojedli Ljubljanačani.

Šent Lovrenc na Drav. polju. Prvoobhajancev je bilo 46. — Umrl je Franc Pahor, upokojeni železničar. — Na Ptujsko goro so romali 23. jun. Vršil se je tedaj gori veličasten koncert ptujске meščanske šole: pelo je 250 pevcev. — Šolski izlet pa je 24. jun. popeljal mladino na Slomškov grob.

V Šmihelu pri Pilberku je preminul znameniti slovenski koroški borec 81 letni Anton Krenvalder, ki je zaradi svojega slovenstva moral marsikaj hudega prestat, a je ostal zvest in njegovo delo je bilo venčano z mnogimi uspehi.

V Dol. Lakošu so položili k večnemu počitku Margareto Šömen, keno nadučiteljica. Umrta je v soboški bolnici.

Doljna Lendava je bila one dneve brez elektrike, ker je strela poškodovala cen-

tralo v Središču.

✚ Karl Pollak je preminul 20. junija. Pokojnik je bil med našimi najpomembnejšimi osebami izmed slovenskih veleindustrijev. Bil je zgleden krščanski mož, ki je ravno radi svoje doslednosti utrpel v času največje gospodarske krize toliko škodo, da je slo podjetje v konkurz v veliko škodo celega naroda. Pokojni je bil poročen s sestro bivšega tržaškega škofa Fogarja, doma iz Pevme pri Gorici. Sin Lojze je dosegel mašniško čast, a je umrl 4 mesece pred očetom. Pokojni dr. Pollak je bil velik dobrotnik siromakov, eden redkih v vrsti bogatinov, kateremu denar ni zaprl plemenitega srea.

✚ Ivan Janežič, pol. inšpektor je umrl v Gorici star 79 let. Pokojni je imel svoj čas velik upliv in je bil zelo spoštovan. Bil je mož nepristranske pravice, katere je v policijski službi zastopal.

V Ajdovščini je napravila velik vtis smrt znanega žida starega Bolaffio. Mož je bil znan vinski trgovec, ki je ostal zvest svoji židovski veri, a sree je imel čisto slovensko in krščansko. Kako je sodil o veri nam kaže najlepše njegov odgovor nekemu nevretnemu kristjanu, ki se je skregal z župnikom in hotel prestopiti na judovsko vero: "...če vam je kaj za vero, tako mu je pisal, držite se vaše stare, ker je dobra; če vam pa za vero nič, vas tudi v judovski ne maramo"... Iz spominov nanj naj podamo še tole, kakor se bere v ljubljanskem "Slovencu":

Ob priliki sem ga vprašal, če se bo tudi on preselil v židovsko Palestino? "Ma kaj ste neumen, če bomo sami židje vkup, kogaga pej bomo sleparili?", me je nagajivo zavrnil po vipavsko.

Ko so izšli protižidovski zakoni, je bil globoko užaljen. Kar oboel je, ljudi se je izogibal, v kavarno pa itak ni smel, ker je bilo nezaželjeno. Najhuje ga je pa za delo, ko je moral odpustiti svojo dolgoletno slovensko služkinjo, ker židje v Italiji ne smejo imeti slug arijske krvi. Svetoval sem mu, naj vložijo prošnjo in mu bodo gotovo pustili služkinjo, ker jo ima že dolgo in ima sam že 80 let. "Jaz nisem nikdar nikogar prosil za uslugo, tudi sedaj ne bom!" mi je užaljeno odvrnil.

Nevlhte so se razbesnele 16. junija po raznih slovenskih krajih, tako v Mariboru in okolici ter v Prekmurju. Udarjala je strela in tolkla je toča. V okolici Sobote je žito, ki bi v nekaj dneh že rumenelo, popolnoma zbito. Huda ura je bila tudi okrog Komende, kjer je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Franceta Laha na Klanec. Poslopje je zgorelo do tal.

Polšnik pri Litiji. Strela je užgala hlev in je ogenj udušil 10 glav živine in konja pri Borišku na Selu.

Nova maša na Ponikvah. Ponikve so čedna kmečka vas, ki se na južnem koncu šentviškogorske planote skriva med plodnimi njivami in travniki, med gostim sadnim drevjem in med zelenimi grički. Leži okrog 600 m visoko, diha zdrav gorski zrak, nudi s svojo okolico vse polno mikavnih koticov in odpira z višine, na kateri se beli župna cerkev, prelep razgled. Ponosni, snažni domovi v vasi pričajo da biva tod krepak zaveden kmečki rod ki je zakoreninjen v svojo zemljo pa prijazen in gostoljuben. Kaj čuda tedaj če so v nedeljo, 9. junija, ko so slavile Ponikve svoj novomašni praznik in so se košato in okusno odele v zelenje, v slavo-loke in mlaje, med katerimi je kraljeval

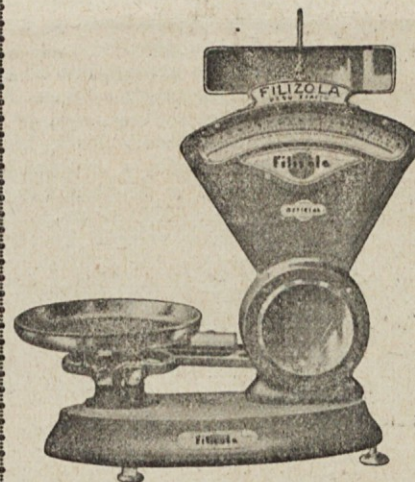
ovenčani enaintridesetmetrski, privrele trume sosedov sem gori v ta božji Kras. Prisopihali so dolinci iz Idrijske in Baške doline, prispeli so oni od svetolucijske strani in prismejali so se po mehkih stazah in složnih kolovozih vrhovci niz šentviške gore in Pečin.

Že osemdeset let na Ponikvah ni bilo nove maše, umevno, da so se vaščani postavili in so bili židane šolje. Novomašnik g. Albin Kranjc je sin ugledne kmečke družine. Ima še šest bratov, od katerih gre najmlajši v peto šolo. Študiral je v Gorici in že kot študent izpričal bistrost duha in klenost značaja. Ko je v prestrem sprevedu spremljan od številnih duhovnikov in bogoslovcev pod vodstvom tolimskega dekana msgr. I. Vodopivca došel do rodnega doma na grič do božjega hrama, ga je pri vohu prelepo pozdravila mladenka s krasno prigodnico s. Elizabete, potem pa domači cerkveni pevski zbor z mogočno novomašniško himno.

Pridigal je šentviškogorski župnik g. Ciril Munih krepko in učinkovito. Ganil je srea in izvabljal solze. Ko je priklical novomašnikov blagoslov za starše, za brate, za duhovščino in za vse vernike, je množica trepetala v ganotju.

V Kamniških planinah na severni strani stoji znamenita Češka koč, zelo pomembna planinska postojanka. Letos je preteklo že 40 let, od kar se zatekajo vanjo planinci. 7. julija se je vršila proslava te 40 letnice.

BALANZAS CORTADORAS MOLINOS

FILIZOLA BELGRANO 1389
U. T. 37-2848

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 4821

Telef. 51-5184.

Vesti iz Avellanede. 30. ga augusta smo sprevedili k večnim počitki, našega rojaka Banko Ludovika rojenog v Dankovci, Prekmurje, 1897 leta. Pokojnik je prišeo v Argentino sebi in svoji družini siromašno živ-1927 leta, gde si je mislo zboljšati ljenje. Od kod ga je pa naš večni sodnik po več letnem bolovanji pozvao k sebi.

Tü zapüšča ženo s trojo nepriskrb- ljeno dečico in dva brata v domovi- ni. Izrekamo naše najiskrenejše so- žalje družini. Naj počiva vu miri božjem!

Iz Sobote zvemo, da je bil obsojen na osem mesecev zapora Žižek Ivan iz Trnja, ki je neki večer po neprevidnosti ustrelil Horvat Terezijo, ki je kmalu potem umrla. — Gašpar Emerik iz Velikih Dolenjcev pa je dobil pet mesecev zapora, ker je v jezi zasadi kuhinjski nož v trebuh svoje tašče, ki je branila svojo hčerko, da je mož ne bi pretepel.

Dolnja Lendava. Zadnje čase se je po našem okraju razširila neka svinjska bo- lezen, katere bacile še niso odkrili, in je pobrala že precejšnje število svinj. Bo- lezen se loti predvsem debelejših svinj.

Turnišče. Naša žitna polja, katerim poljske miši tudi letos niso prizanesle in so uničile precej pridelka, začenjajo po- časi zoreti. Žetev bo letos predvidoma so- razmerno dobra in bo žito po videzu sodeč precej rodno. Te dni smo na polju opa- zili prve križe ječmena, kar je v splošnem pomanjkanju, ki je letošnje pomlad na- stopilo radi lanske slabe žetve, precej raz- veseljiv pojav. Tem križem bodo pa kmalu sledili tudi rženi in pšenični križi.

Dobrovnik. Prejšnjo nedeljo smo na na- šem sejmišču imeli nogometno tekmo, kar je za naš kraj velika redkost, zato je na prireditve prišlo lepo število ljudi, ki so borbo na zelenem polju z zanimanjem opazovali. Naši dijaki so povabili v goste svoje tovariše iz Turnišča, ki pa so bili zanje pretrd oreh in so zmagali Turnišča- ni. Za prijetni popoldan smo dijakom hva- ležni ter bi želeli, da bi nam slične zaba- ve še večkrat priredili.

Hotiza. Naše Petrovo proščenje je v- kljub deževnemu vremenu poteklo v naj- lepšem redu. Obiskalo ga je mnogo ljudi tudi iz sosednjih far.

Filovci. Ob priliki vojaškega nabora so imeli fantje pri neki hiši zabavo s pitjem. Ko je vino že dobilo glavno besedo, so se sprli in vročekrvni Trajbovič Franc je z nožem navalil na Avgusta Horvat ter ga močno poškodoval, zato so mu morali nu- diti zdravniško pomoč.

Prosenjakovci. Prejšnjo nedeljo smo imeli precej živahen dan, kajti naši gasil- ci so imeli telovadni nastop, h kateremu je prišlo precej ljudi in tudi gostov iz drugih krajev ni manjkalo. Slični nastopi se vršijo po vsem soboškem okraju.

V Turnišču je strela ubila 15 letno Poljanšek Barico. Deklica je bila v sobi in je kar mrtva padla ob hudi strel.

V Brežicah pri Kramariču na postaji je vdarila strela, ki je ubila konja in psa. — Strela je vdarila tudi v transforma- tor in je elektrika ubila 41 letnega Ivana Novak, ki se jedotaknil raztrgane žice.

V Razorju v gorenjskih planinah je na- šel smrt dr. Julij Gabrovšek iz Kranja. Padel je med plezanjem po strmih peči- nah.

V Veliki planini nad Kamnikom se je nevarno ponesrečil Frid. Hrovatin iz Dom- žal.

V Soboti je bila 14. avg. dražba za zi- davo nove šole, ki je prav zelo potrebna.

V Bogojini se je vršila z veliko sloves- nostjo nova maša, ki jo je imel Ludovik Varga iz Strehovec. — Pred kratkim je 9 letni deček Jožek Puhan nesel svoji materi koso, da bi kosila travo. Pri tem poslu pa je po nesrečnem naključju padel na koso in na desni nogi dobil občutne poškodbe. Zdravi se v soboški bolnišnici.

Turnišče. 21. julijaje nastal močan vi- har, ki je na polju prevrnil vse žitne kri- že ter jih razmetal po sosednjih njivah v daljavo 50 m, tako da so naslednji dan po- sestniki s težavo ugotavljali, kateri snop je katerega last. Med ploho je padala tu- di toča, ki je naredila precej škode. Vihar pa je bil tako močan, da je koruzo tako zdelal, da je bila videti kot bi jo z va- ljajem povaljal. — Letošnjo žeter smo teže dokončali, ker nam je mnogo nagajal dež. Letos je sad bolj slab, ker je bilo večinoma deževno vreme in se zrnje ni prav napolnilo. En križ rži (20 snopov) daje 20—30 kg.

Martjanci. Zadnje čase dobiva naša zgo- dovinska cerkvice vedno lepše obličje od zunaj in od znotraj. Cerkev smo prekrili in na stolpu dali nov pozlačen križ. Tudi od znotraj smo dali napraviti novo mar- mornato obhajilno mizo ter pre naredili okna, tako da stare zgodovinske freske vedno bolj prihajajo do izraza.

Mesne cene 1. avg. Goveje meso: Mari- bor volovsko I. 14—16 din, II. 12—14 din, meso bikov, krav in telic 10 do 16 din; Trbovlje 14 do 16 din; Kranj 16 din; Čr- nomelj 14 din kg. — **Telečje meso.** Mari- bor I. 12—16 din, II. 10 do 14 din, Trbov- lje 14—22 din kg. — **Svinjsko meso.** Ma- ribor 14—18 din, Trbovlje 18 do 20 din, Kranj 20—24 din, Črnomelj 18 din kg. — **Slanina.** Maribor 18 din, Trbovlje 19—20 din. kg. — **Svinjska mast (zabela).** Mari- bor 20 din, Dravograd 20 din, Laško 22 din, Trbovlje 22 din, Kranj 22—24 din, Črnomelj 25 din kg. — **Drobovina.** Maribor pljuča 8—10 din, jetra 12, reberea 14—15 din, glava 8—10 din kg; ledvice 2—3 din, noge 1.50—3 din komad.

V Predosljah je ogenj gospodaril pri Likozarju.

Na Količevem pri Domžalah je strela udarila v papirno tovarno Bonačevo in je zgorelo veliko lesa in drugih stvari v za- logi.

Huda toča je bila v žumberku. Okle- stila je tudi vivodinske vinograde.

Slovenska umetnost bo doživela veliko razstavo v Zagrebu, katero bo priredil "klub neodvisnih", v katerem so se zbra- li zlasti mladi umetniki. Razstavilo bo 12 umetnikov: Stane Kregar, Maksim Sedej, Mihelič France, Didek Zoran, Marij Pre- gelj, Omerza Niko, Sajevec Evgen, Fran- ce Pavlovič in Zoran Mušič kot slikarji in trije kiparji: Karel Putrih, Zdenko Ka- lin in Niko Pirnat. Pozneje bodo razsta- vili tudi v Ljubljani.

V Gomilici pri Turnišču sta zgorela pri Čehovih 3 letni sinček in 6 letna hčerka. Zgorela je hiša in gosp. poslopje.

Iz Radovcev poročajo, da se je nevarno pobil s kolesom Bertalančič Karel na po- tu iz Grada v Sobotu.

V Muri je vtobil Vučko Ivan iz Bistri- ce, strežnik soboške bolnice. Pri kopanju ga je zadela krč.

Nemci v Jugoslaviji uživajo seveda ve-

liko svobodo. Pa so tudi zavedni in s tem dajejo prav živ zgled ostalim narodom v požrtvovalni skrbi za svoj naraščaj. Imajo namreč veliko zasebnih šol in na poziv svojega voditelja, da naj prispeva- jo "z temeljnimi kamni" za šolski sklad so v enem mesecu zbrali 2026 temeljnih kamnov po 500 Din.

Slovenski delavski romarski dan je bil 15 avgust. Zbrale so se velike množice na sledečih božjih potih: Ljubno pri Brez- jah, Šmarna gora, Homec pri Kamniku, Nova štifta pri Ribnici, Gora Oljka, Ptuj- ska gora, Jeruzalem Sv. Planina nad Tr- bovljami in Gorea pri Mariboru.

Franc Škilj iz Knežaka je bil v Pado- vi promoviran za doktorja modroslovja.

V Malih Laznah na Trnovski planoti je težka avtomobilska nesreča zahtevala smrt 43 letnega Cirila Kolene in 62 let- nega Petra Cej. Hudo poškodovana pa sta bila sofer in 10 letni deček oba iz Vidma.

Pobarvani nohti na ženskih. nogah so dali v Sev. Ameriki izvirno idejo: obdav- čili so jih s 5 dolarji v kopališču Lorrov Beach pri Los Angeles.

V Stopičah je bila po 18 letih spet no- va maša, katero je zapel 14 julija Franc Brule sin županov. Bil je nadvse slovesen dan za celo faro.

Trebelno. Jože Nahtigal iz Bajhovea se je nevarno ponesrečil s kolesom. — Gorelo je pri Pungarčarju v Mirni vasi. — Popra- vilj bodo cesto Ognuška vas—Poljane. — Gradili bodo občinski dom. — Letina je bolj slaba.

Nova cesta je stekla na Pohorje k Sv. Arehu. Dolgo že so prosili zanjo, letos 4. avg. je bila otvorjena v navzočnosti bana in mariborskega škofa. Cesta je stala 5.600.000 Din, dolga je 14 km in je zelo slikovita. Že na prvi serpentinu se razvije pred teboj krasen razgled na bližnje Ho- če, Dravsko polje, mariborsko okolico in Slovenske gorice. In čim više se voziš ali greš peš, se ti odpira vedno lepši razgled na široke slovenske pokrajine. Pred te- boj se odkriva krasen razgled daleč pre- ko Slovenskih gor in Prlekijo in Prek- murje. Celo dele madžarske države tam pri Dolnji Lendavi in više gor lahko vi- diš z dobrim očesom. Če greš k Sv. A- rehu malo na zapadno stran, lahko opazuješ Koroško in pogorje na koroško-štajerski meji; pred teboj leži tudi mesto Gradec. Vidi se tudi Ptuj in Dravsko polje in ne- šteto lepot zelene štajerske in slovenske zemlje sploh.

KOLEDAR

Društva, ki nam še niso poslala svojih prispevkov in klišejev, pro- simo, da to nemudoma store, ker ra- di velike zaposlenosti v tiskarni, ra- bijo čim prej.

Tudi ostale dopisnike, ali pa take, ki bi za koledar radi kaj prispevali, prosimo naj nam čim prej pošljejo dopise. Posebno pesmice bi nam jako dobro prišle. Torej kar pridno pero v roke.

Cena koledarja bo \$ 1.— a za no- tranjost treba priložiti še \$ 0.30 za poštnino. Razume se, da treba denar naprej poslati.

Uredništvo Koledarja.

LISICA ZVITOREPKA

MEDVED POBEGNE

Ko so kmetje opazili, da jim je kosmatinec kašo upihal, so jeli hudó podajati ženske, češ, za nič drugega niste, kakor da prodajate sitnosti, ako bi bile ostale doma, ne bi bil medved pet unesel.

Ko so možje iztresli svojo jezico na ženske, so stopili k hrastu, v katerem je bil kosmatinec priškrtnjen. In glej, našli so v špranji dlako in kožo medvedove glave in njegovih nog. To jih je zopet odobrovoljilo, da so razsuli glasen smeh in vzklikali: "Ej, motovilež kosmatinski se gotovo vrne na dvorišče; saj nam je pustil ušesa in rokavice v zastavo!"

S takimi besedami so zasmehovali ubogega medveda, prav kakor se godi v življenju:

Komur se sreča kuja,
temu se smeh ponuja.

Miško je plaval po reki dalje in dalje in je zabavljajal na kmete, ki so ga tako hudó premlatili, in na poniglavo Zvitorepko, ki ga je zvodila v to veliko nesrečo. "Oj, da tedobim enkrat v pest, hudobna lisica", se je rotil, "stotero to povrnem tvoje črno delo!"

Tako se je medved hudoval in zabavljajal, a naposled se je ujel ob rakitje na bregu. Skomaral se je na sviž in utrujen razpoložil svoje razbite ude na peščenem obrežju.

Slučajno je pripletajala tod mimo Zvitorepka, držeč v gobcu pišče, ki ga je hotela v vrbinu mirno použiti. Silno se je začudila, ko je zaslišala v bližini Miškota rentati in šentavati; zakaj mislila je, da so kmetje medveda na Kozoderčevem dvorišu že zdavna do mrtvega pobili.

Ko je zagledala počivajočega kosmatineca, se je razljutila in nejevoljno vzkliknila: "Oj Kozoderec ti žužamaža nemarna, kaj si neki počenjal, da ti jo je medved popihal! Marsikak možak bi si zadovoljno pogladil brado, ako bi mu prišel v past tako zažet kočuhar, kakor je Miško. A ti klama klamasta, si ga pustil živega, ne da bi mu slekel kožuh in si opral njegova tolsta stegna. Toda kakor se mi vidi, je gospod Miško vsaj ob nekaj dlake in tudi kože je precej izgubil. Naj pa bo za zdaj tudi to dovolj; mrcina širokoustna bo vsaj nekaj časa mirovala na kraljevem dvoru!"

Potihoma in skrivaj se hihitajoč se je Zvitorepka priplazila bliže k jadikujočemu medvedu in ga jela napikavati: "Ohó, gospod Miško, kaj pa Vi tukaj? Ste li kaj pozabili pri Kozoderčevih? Le kar povejte, da pojdem tesarju poročat, naj Vam prinese, kar ste izgubili. Morebiti niste plačali strdi, ki ste se je nalizali pri njem? Lej ga šmenta, pa lepo rdečo kapo imate na glavi! Kje ste jo neki dobili? Brivca pa ste izbrali slabega: ušesa Vam je vsa razrezal! In tudi Vaših rokavie ni nikjer videti; povejte no, gospod ujec, kje ste jih pustili?"

Miško se je kar tresel od jeze, tako

so ga spekle porogljive besede. Toda kako bi si naj pomagal, tako bolan in nadležen!

Da ne bi več poslušal svoje sramote, se je spustil v vodo in reka ga je nesla brzo naprej. Ko je prijadral mimo nizkega, zložnega brega, je zaveslal h kraju; nato se je napotil naravnost na kraljev dvor. Le z največjimi težavami se je vlekel po trudapolni poti, in šele četrtega dne pod večer je prisopihal do Matjaževe peči.

Kralj Miroljub se jesilno začudil, ko je ugledal medveda, tako silno razmesarjenega.

"O groza in strah," je vzkliknil, "Miško, ali ste to Vi ali samo Vaša prikazen? Kaj pa je Vas doletelo? In kdo je tisti, ki se je drznil tako grozno zdelati kraljevega poslanca?"

Miško je globoko vzdihnil, a nató je vse natanko razložil kralju, kako ga je Zvitorepka napetnajstila in ga spravila v nesrečo in skoraj še v smrt.

Kralj je neizrečeno razjarjen vzkripel: "Kaj, take hudobije uganja mrcina lisija! Gospoda, kakršen ste Vi, gospoda, ki je izmed najboljših v mojem spremstvu, si upa tako sirovo razžaliti? No, le čakaj, Zvitorepka, še mi prideš v pest! Osvetiti Vas hočem, ljubi bratran, osvetiti krvavo in strašno! To prisegam na svojo kraljevo čast, na svojo kraljevo krono, in nikdar več si ne opašem meča, ako ne izvršim svoje obljube!"

Hkratu je sklical kralj Miroljub svoje svetovalce in jim razložil hudobije Zvitorepkine. Svetovalce je razpalila ta novica kakor prej njih gospoda in vladarja Miroljuba. Posvetovali so se potem dolgo in naposled so sklenili: lisica se naj še enkrat pozove, da mora priti sama pred kraljevsko sodišče. A maček Krnjav je bil izbran za poslanca, ki bi naj visoki poziv izročil Zvitorepki, zakaj menili so, okretni muc je prebrisan in uren in lisica mu ne bo mogla izlaska do živega.

Kralj je bil s tem zadovoljen. Pozval je mačka in mu svečano naznanil povedbe, ki ga mora sporočiti lisici. "Le povej ji", je še zabičil posebej, "ako se še enkrat postavi po robu in poskusi kljubovati moji zapovedi, bom to krvavo kaznoval na njej in na vsem njenem zarodu!"

Krnjav ni bil kraljeve naklonjenosti posebno vesel in je iskal vsakojakih izgovorov in pomislekov, da bi se odkrižal sitnega posla.

"Premajhen sem in preslab", se je izgovarjal, "kako naj opravim to težko nalogo, ki se niti velikemu in močnemu medvedu ni posrečila?"

Toda kralj mu je zaprl sapo, rekoč: "Mali možički so prebrisan ptički! Le kar brž se odpravi, Krnjav, pa pameten bodi in vrlo se mi postavi!"

Kraljeva pohvala je Krnjava s pridom utešila. Poklonil se je do tal in dejal:

"Vaša volja se naj zgodi, milostni kralj in gospod! Takoj jo mahnem na pot v Hudo luknjo, in ako ugledam srečoznanilno znamenje ob svoji desnici, bom vedel, da se vse dobro izteče."

MAČEK KRNJAV V HUDI LUKNJI

Drugega jutra se je Krnjav odpravil na pot, kakor mu je bil zaukazal kralj in njegovi svetovalci. Korakajoč po kolovozu je zagledal ptiča vodomeca in mu zaklical: "Srečo dobro, ljubi ptiček! Oj, okre ni vendar svoje kreljuti in poleti na mojo desnico!" (Vraževerni ljudje menijo, da vodomec — tudi zimoródek ga ponekod imenujejo — oznanja srečo ali nesrečo.)

Vodomec je priletel bliže in sedel na drevo, ki pa je stalo Krnjavu — na levici. To je muca užalostilo; zakaj vedel je, da to neugodno znamenje pomeni — nesrečo.

A kmalu je zopet potolažil samega sebe, kakor je tudi pri drugih navada, češ, saj ta malenkost nemore biti velikega pomena. In korakal je jadrno svojim pótem dalje.

Prišedši pred Hudo luknjo, je ugledal Zvitorepko, ki je sedela na grajskem pragu prekrižanih rok; okoli nje so se igrali njeni otroci z uplenjeno gosko.

Krnjav se je vljudno priklonil in dejal: "Bog Vam daj dober večer, gospa Zvitorepka! Toda danes Vam, žalibog, prinašam slabih novic. Naš milostni kralj je zažugal smrt Vam in Vaši rodbini ako se še nadalje obotavljate in ne pridete pred sodišče na dvor. Nikar se torej ne upirajte in pojditte kar hitro z menoj!"

Zvitorepka ga je tiho poslušala, a sama pri sebi si je mislila: "Lej ga, lej ga mačaka! Ali meniš, da ne vem, kaj me čaka na dvoru? In zdaj me še hočeš s sladkimi besedami varati in opehariti? Čak' me, čak', ti mrcina, naučim te kozjih molitvic!"

Toda prevejana kakor vsekdar, ni pokazala Zvitorepka nikakršne nejevolje in je mačka prisrčno nagovorila "Bog te sprimi, dragi prijatelj! Dolga je bila tvoja pot in gotovo si že truden in lačen. Sicer mi nekaj časa sém precej tenka prede, a nekoliko večerje že še dobiš iz moje kuhinje. Menim, da laže zaspíš sit nego lačen, in jutri zarana se odpraviva skupaj na dvor; zakaj resnično ti povem, z nikomer ne grem tako rada na pot kakor s teboj."

Mačku so se te besede prijetno lovile v ušesa.

"Hvala Vam lepa, gospa lisica, za Vašo prijaznost in gostoljubnost", je sladko odvrnil in še dostavil: "Pa čemu bi čakala do jutri? Ali ne bi bilo boljše, ako že danes ubereva pot pod noge? Nocoj mesec lepo sveti in poti so tudi suhe!"

Zvitorepka je odkimala in opomnila z resnim licem: "Potovanje ponoči, ljubi moj, je nevarno! Marsikdo nas podnevi prijazno pozdravlja a ponoči bi utegnil biti njegov pozdrav grozeč in skeleč!"

Krnjav se je zamislil. Prav za prav ni bilo take sile, da bi se moral že nocoj vrniti. Pa tudi umorno truplo ga je začelo opominjati; zakaj silna utrujenost mu je stopila v noge, a v želodcu je začutil — veliko praznino.

"Res je, kar pravite, gospa lisica", od govori maček, "vendar povejte, kaj do bim — ako pri Vas prenočim — za večerjo?"

ZANIMIVO!

"PABIRČENJE"
(Slike iz izseljenškega življenja)
Spisal Joso Defrančeski. Cena 3 \$.— Naroči se: Corrientes 3114, Buenos Aires.

UMETNO MIZARSTVO IN TAPISERIJA

DUŠAN VARADINAC

CERRITO 560 — U. T. 35 - 5825

Lično pohištvo, prevlečeni stoli, zofe i. t. d.

(Dalje sledi)

“SLOVENSKA KRAJINA”

Nekoliko pretresa je povzročil v društvu sklep, da se vrši uprizoritev “Treh tičkov” v dvorani na Dock Sudu. Nekateri so bili namreč mnenja, da bi se igra lahko vršila pri Karlu Terplanu na Avellanedi, kjer so se doslej vršile vse zabavne prireditve “Slovenske Krajine”. Ker za kulturne prireditve prostor v gostilni ne odgovarja, je odbor sklenil in našel primernejše mesto. Vsi uvidevni člani so že spoznali, da ni imel ta sklep nobenega drugega namena kot zagotoviti prireditvi primeren uspeh in sedaj menda že ne bo nikogar več, ki bi radi tega čez odbor in društvo kaj zabavljajal.

Odbor pripravlja sedaj predlog glede podpor, katere bodo dobivali od društva člani in se bo o tej stvari vršil v novembru društveni sestanek.

KULTURNA KRONIKA

8. sept. smo praznovali rojstni dan Jugoslovanskega kralja Petra II. Katoliška zahvalna služba božja se je vršila v kriпти cerkve Sv. Roze. Pravoslavna pa v ruski cerkvi.

24. avg. se je vršil sestanek “Slovenskega doma” v katerem se je preuredila uprava in uredništvo “Slovenskega lista”. Zaradi obteženega gospodarskega položaja je list zašel v deficit. Dolg je narastel čez 1300 \$, radi česar so morali lastniki “Slovenskega lista” stvar vzeti resno v roke. “Slovenski dom” in Konzorcij “Novega lista”, ki sta pravna lastnika “Slovenskega lista”, sta zadevo uredila tako, da bo v naprej vse delo pri listu brezplačno. Ker dosedanji urednik Janez Kacin ni mogel prevzeti nadaljnega dela pri listu pod takimi pogoji, je odstopil in vodi sedaj list izbrani uredniški odbor. List sedaj zopet redno izhaja in upamo, da bo reden tudi ostal. Glavno delo pri listu vršita kot urednika dr. Viktor Kjuder in g. Josip Švigelj, kot sodelavci pa Ivan Pahor, Franc Kovač, Josip Zlobec, Mirko Peljhan in še nekateri drugi.

15. sept. je priredilo GPDS. v Villa Devoto igro “Bedak Pavle”.

Ljudski oder je praznoval 25. avg. svojo 15 letnico s čajanko. Večjo prireditev v to proslavo bo imel 6. okt.

“Slovenska Krajina” je imela svojo prvo kulturno prireditev 28. sept. na Dock Sudu v “Cosmosu”. Igrali so “Tri Tičke”.

“Slov. dom” je 22. sept. uprizoril burko “Starinarica”.

VITAMINI

Vitamini so sestavine v hranilih, katerih pomembnost moderna veda čimdalje bolj povdarja. Po čudoviti uredbi vsevednega Stvarnika se vitamini skrivajo v sadovih zemlje, ki človeku služijo v jed. Kolikor bolj se človek oddaljuje od prvotnega načina prehrane, toliko večji nered čuti njegov organizem radi pomanjkanja vitaminov.

Našim bralcem bo v korist, če jim navedemo sledečo znanstveno analizo:

Vitamin A in B sta skoraj zmeraj skupaj in sicer sta v živalski maščobi (v presnem maslu in smetani), seveda pa tudi v vseh oljih, ki izhajajo od živali. Oba vitamina nas branita bakterij in nalezljivih boleznih in sta zelo velikega pomena za naše zdravje. Največ ju vsebujejo jetra in pa ribje olje.

Vitaminov B je največ v korenju, repi, paradižniku, kvasu, rumenjaku in jetrih. Ti vitamini so zlasti pomembni za živčevje in če ni teh vitaminov, se živci vnamajo. Važni so za prebavo.

V jabolkih, marelicah in citronah je mnogo vitaminov C. Imajo velik pomen v kemičnem procesu, ki se razvija v telesu v zvezi z apnenčevimi snovmi. Brez vitaminov C ne bi naši zobje dobili dovolj apnenca in bi bilo kmalu po njih. Potrebni so za čisto kri. Važno je torej, da jemo mnogo sadja in uživamo citronov sok.

Vitaminov E pa je največ v pšeničnem zrnju. Človeku pomagajo zoper utrujenost in onemoglost. Žal, pa jih ni v navadni pšenični moki, ker je brez otrobov. Vprav v otrobih pa je največ vitaminov C.

ZOEBJE TI NAGAJAJO?

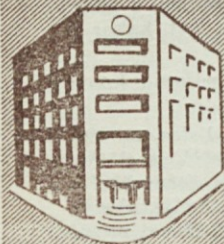
Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

Canning 2139

V torek, četrtek in soboto od 3—8 ure pop.

POCENI IN SOLIDNO

CASA CENTRAL:
BME. MITRE 234

NAŠA BANKA vam nudi popolno varnost v vseh bančnih poslovanjih.
NAŠA BANKA ima “Jugoslovanski Oddelek”.
NAŠA BANKA ima iskušene uradnike, kateri govorijo vaš jezik.
NAŠA BANKA vam odpre hranilni račun s samo \$ 5.—.
NAŠA BANKA vam nudi vse udobnosti v oddelku “Poste Restante”.

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
DIRECCION GENERAL: CURACAO

AGENCIA N° 1:
CORRIENTES 1900

V NOVO POMPEJO

bomo pohiteli v

nedeljo

27. OKTOBRA

ob 4 uri in pol.

Vsako leto v roženskem mesecu smo

se tam zbrali in lepo

zapeli.

PRIDITE VSI!

FRANC KLAJNŠEK
v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.
MARCOS SASTRE 4351
Bs. Aires. — U. T. 50—0277.
Villa Devoto

HOTEL IN RESTAVRACIJA
“PACIFICO”
ANTON BOJANOVIC
CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.
Blizu Retira! V centru mesta!

KROJAČNICA
Franc Melinc
Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu
PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356